

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A дума megtanult élni.

Budapest, május 30.

Az orosz dumát kiszuperálták az érdekes témák regimentjéből. Egyik-másik zajosabb üléséről megemlékeznek még az újságok néhány sorban, de ennél többet nem kap. Azok az idők, mikor egy aktív angol miniszterelnök lelkesedéssel kikiáltotta: „A дума meghalt, éljen a дума!” — azok az idők elmúltak. Holott a дума mostani élete talán érdekesebb és tanulságosabb, mint mikor szuronyok árnyékában mennydörgő határozatokat hozott.

Az orosz parlament életerejét meg lehetős precizitással határozza meg a következő esemény. Stolypin miniszterelnök fölhívta a pártokat, delegálják két-két tagjukat, hogy a дума munkarendjét megállapíthassák. A pártok engedelmessékedtek a fölhívásnak és most küldöttjeik együtt tanácskoznak Stolypin elnöklete alatt. Jogosan kérdezhetik, hogy ez az eléggé közönséges incidens, mely minden parlament életében sűrűn fordul elő, miért jelentős esemény és miért fokmérője a дума életképességének. Azért, mert eddig az orosz pártok oly mereven állottak egymással szemben, hogy ilyen intim együttműködést — s a miniszterelnök kezdeményezésére! — senkisé nem reményleni.

A parlament összeülése óta, hermetizálta elzárkóztak a pártok. Minden pillan-

atban készek voltak arra, hogy ököllel rohanjanak egymásra. (Néhányszor ez meg is történt a tanácskozó teremben.) A forradalmi és szocialista képviselők hol földosztást, hol a kivételes bíróságok megszüntetését, hol a féktelenkedő katonatisztek megrendszabályozását követelték. Követelték olyan tenorban, hogy Golovin elnök — akit pedig a szólásszabadságtól való idegenkedéssel nem lehet vádolni — többször volt kénytelen fölfüggeszteni az ülést. A jobboldal erre ezzel válaszolt: még nem halt meg az autokrácia, golyót a csár ellen-seégeinek. A két szélsőség közé szorult kadet-párt némán nézte ezeket a féktelenkedéseket.

Meg kell azonban állapítani, bármilyen izgalmak rángatták is a dumát, az életosztón mindig felülkerekedett benne. Sohasem tüzött napirendjére olyan tárgyat, melylyel a fölösztatás veszedelmét magára zudította volna.

A többséget, tudvalevőleg, az agrárkérdés hevíti. A nagybirtok ekszpropriálásának határozott többsége van. Bármikor elhatározhatná a дума, hogy a nagybirtok kisajátíttatik minden rekompenzáció nélkül, mert erre megvan a majoritás. És ez a többség nemcsak a baloldaltól rekrutálódik; az oktobristák és az antiszemiták között is vannak jó számmal parasztképviselők, kik hívei a radikális eljárásnak. Még sem tette meg ezt a дума, mert tudja, hogy abban a

pillanatban utilaput kötnének a talpára. Ugyanez oknál fogva nem bolygatja az amnesztia kérdését és a forradalmárokkal szemben elkövetett atrocitások megtorlásának kérdését. Az orosz nép egyébbel sem foglalkozik, mint ezekkel a kérdésekkel, — de persze elsősorban a földosztással. A дума, a nép szülöttje, még sem mer hozzájuk nyulni. Mert az életosztón dolgozik benne. A kormány tetteit pedig körülbelül ugyanez az érzés irányítja, mikor nem teszi elébe a csár ő felségének nagyon kedves ételeket. A csár többször kívánta, hogy bélyegezze meg a дума a forradalmárok merényleteit. Stolypin nem forszírozta a csár kívánóságát, mert tudta, hogy ennek a kívánásnak nem akad többsége és ha leszavazzák, a дума felosztatása elkerülhetetlen.

Ilyen sziklák között eviczkel a дума. Barátai aggódva lesik minden mozdulatát és ujonganak, ha egy-egy szirtet szerencsésen megkerül. Képzeltető örömeik mostan, amikor valamennyi párt küldöttje tanácskozásra ült össze, hogy munkarendet dolgozzon ki. Ez olyan eredmény, melyet kicsinyelni nem szabad. Ha Russziában nem ment volna ki a divatból a proféczia, azt mondanák, hogy a дума élete most már biztosítva van. Most már élni fog, ha ugyan el nem vágódik valamilyen kavicson.

A pártközi konferencia tanácskozá-sáról még eddig semmi hír nem érke-

Marijja.

Irta: Burgyán Aladárné.

(Ülányomás tilos.)

Már félóra óta haladtunk egyenletes, sebes trabban, anélkül, hogy akár a házigazdám, akár én egy szóval is zavartuk volna egymást.

Az ő kezében volt a két fekete orosz gyepője, én fent ültem mellette a magas bakon. Elgyönyörködtem a természetben, amelyet bujává, virulóvá tett a várva-várt eső. A levegő tisztasága szinte közel hozta a havasokat, a sárga kövecses ut sziporkázott a napsugárban. A lovak patkója matematikai pontossággal csapódott le az útra s távolból elnyújtott kiáltásokat vert vissza a hegyoldal.

Gyöngéd hajlatban vezetett utunk a völgynek. Jobbról ember magasságnyi rózsaszín vadvirág, — én „kárpati gaznak” nevezem. — itt a gaz olyan, mint a síkföldön a bürök vagy katang; hanem gyönyörű, — ilyen mennyiségben együtt remek. Balról az erdei málna virága és a kakukkfű adta fel édes illatát.

Hét falu képe tárult elénk madártávlatból, szeszélyes mozaik figurák gyanánt, smaragd-zöld foglalásban.

A bucsuzó nap sugarai ferde fényében, — mint arany porban — fúrdott az egész tájék.

Mély lélekzettel szivtam poros városi tördömbbe ezt a fenyő- és páfrányszagu levegőt s egy pillanatra — bevallom — hitetlen lettem hozzád kedves alföldi otthonom. Elandalodtam. Szemem a szabályosan ügető lovakra tévedt. György barátom ismeretes lökédvel és

„kenner” háréban állott s ez a két állat méltán képezhette büszkeségét a legjobb istállóknak.

Rendkívüli finomságu fej, könnyed, kevély tartás, ritmikusan himbálózó grációzus járás, a vékony, gondozott, fényes bőrön át mint a hangszer hurjai; — élvezetes összjátékban rezdültek, feszültek és lohadtak az erek és idegek.

Hirtelen meglassadt a trabb, — meredek lejtőn lépésben haladtunk lefelé szédítő szakadék fölött.

Lesandítottam a mélységbe, honnét fenyő óriások csúcsa meredezett felénk s mintegy hivatottan nyújtogatták fekete zöld karjaikat. Szinte megborzadtam.

György szórakozottan ült mellettem, persze ő megszokta ezt a panorámát és nem borzadzik, ebben a görbe országban, mint én, az alföldi ember.

— Remek két állat — szólék hogy megtörjem, ezt a tartós csaknem nyomasztó hangtalanságot.

„Állat! — angyal, — akarod mondani?”

— hangzott vissza a szivart szorító ajkak közül, — aztán mintha egyszerre észrevette volna, hogy kevés udvariassággal volt még eddig velem, vendégével szemben, — tovább beszélt, kissé halk, csaknem meghatott hangon: ezek az állatok, mint te őket nevezed, édes jó barátaim nekem. A magam nevelése, az egyikőt, a másik négy éves, úgy neveltem, úgy gondoztam őket, mint a jó anya a gyermekét, de meg is szolgálták, tudod, szólt gyorsan felém fordulva s érzelmén szemem közé nézve; egy idő óta bálonásan ragaszkodom hozzájuk, — ő is szerette őket, — tette hozzá halkán.

Mint a jó vizsla, ha szimatot kap, fi-

gyelni kezdtem. Itt van valami; — asszonyt viharoztam.

S nem családok.

Fejedelmi vacsora után, amit a három virágzó gesztenyefa egyesült lombjai alatt fogyasztottunk el, késő éjjelig ültünk együtt kóstolgatva a folyó tüzlángot, az édes lávát, — s tokaji ó-borokat.

György kevesett ivott lassu kortyokban, nagy vérmes ember volt, — állandóan kedélyes, — sokszor mondogatta, hogy ő a tiszta víztől is olyan vig, mint más, — ha nobelspitz-je van.

— Igyál öreg pajtás! — kínálgatott, — én csak vinkót szoktam, ha egyedül vagyok, nekem hamar fejembe száll ez a hunczut nedvesség.

Hát biz én meg nem vettem a szives kínálkozást, — s vigan folyt a szó közöttünk, — régi és új dolgokról s egyéb változásokról. Ő nagy elégedettség hangján szólt az élete soráról. Ősi kastélyából, ősi földeken gazdálkodott — teljesen modern szisztema szerint. Erdői messze benyultak a hegyekbe, egész a határszélig, a dus vadállományt mintaszerű kezelésben tartotta. Tokajban a saját szőlőiről szürte a borát. Lovakért bejárta ezt az öreg földrészt. Volt nála minden amit egy jól berendezett otthonban csak kívánni lehet. Néha azonban mintha unott-faradt vonás jelent volna meg egy-egy pillanatra ezen a barnára sült férfias arcon.

„Te György, — szóltam hozzá, — neked mindened meg van.”

„Csak asszony nincs” szólott közbe, mintha csak folytatta volna az én mondókámat. —

zett. Vele párhuzamosan tanácskozik az agrár bizottság. Ennek a bizottságnak körülbelül száz tagja van; minden ötödik képviselő a tagja. A bizottság előtt több javaslat hever. A forradalmi szocialisták a föld kommunizálását követelik; a kormány hajlandó bankokat alapítani, hogy a paraszlok részleffizetésre apró birtokokat vásárolhassanak. Ime a két extrémítás. A szocialisták maguk sem hiszik, hogy a föld már most kommunizálható; viszont a kormánynak is tudnia kell, hogy azt a hatalmas kérdést, melyet Oroszországban agrárkérdésnek neveznek, bankkölesönök útján megoldani nem lehet. A két szélső javaslat között, természetesen, több közvetítő eszme van. Hogy hol fog a bizottság megállapodni és melyiket választja majd a дума, emberfia meg nem mondhatja.

Ezeknek a tárgyalásoknak a jelentősége különben nem annyira a lényegükben, mint formájukban van. Tárgyalnak, tanácskoznak, érintkeznek egymással a pártok és nem bombákat dobálnak egymás felé. A дума megtanult filiszteri életet élni.

Budapest, május 30.

Gróf Andrássy a függetlenségi vacsoráján. A függetlenségi politikusok szokásos pénteki vacsoráját Drechsler éttermében holnap, pénteken este is megtartják. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a függetlenségi politikusok meghívására megígérte, hogy a holnapi vacsorán ő is részt vesz és valószínűleg nyilatkozni fog az alkotmánybiztosítók dolgáról.

A dalmáciai horvát párt válsága. Raguzából jelentik nekünk, hogy Cingrija Pero, a dalmáciai tartománygyűlés horvát pártjának és végrehajtóbizottságának elnöke, levelet intézett a végrehajtóbizottság tagjaihoz, amelyben bejelenti, hogy lemond az elnökségről. Levelében többek közt azt írja, hogy a legutóbbi reichsrathi választások alkalmával sok történt az ő közreműködése nélkül,

Volt, barátom volt és mióta itthagytam nem tudok másikat találni a helyére.

Meglepődtem. — Házasság; válás, — halál. — mindenre gondoltam s meglehetősen ártatlanul nézhettem ki, mert kacagva térített magamhoz.

— Ne ijedj meg pajtás, — nem történt velem semmi katasztrófa, — se szalma se másféle övegy nem vagyok, — csakhogy hát, egyszer éppen, — az történt, hogy volt itt egy asszony. — Vagy egy órahosszat, itt volt — elment, — én magam vittem el, — én bolond, — aki tán itt tarthatna volna.

De nagyon sietett. Hísz volt is rá oka, a halál elől sietett.

Érdekes — mormoltam. Ugy-e érdekes, ha tudnád hogyan történt, tiam egész véletlen eset volt — elmosolyodott, élénk beszédes szemében szinte látszott, hogy felidézni amult jelenetét s különös örömet lel benne.

Aztán közelébb húzta hozzám a nádszékét, — s térdeimet bizalmasan megpaskolta hatalmas tenyerével: — látom érdeklődöl nekem pedig jól esik egyszer szólni róla, magamhoz való emberrel, mert, — ne nevéss ki, — eddig csak a kocsisommal emlegettük, — na meg is becsülöm érte az öreg Jankót.

Elnevettem magamat: tényleg láttam az este teljes parádében egy öreg kocsis félért a szénás padlason heverni, — ez ő?

— Igen, — most már nincsen semmi dolga és szabad számlája van a szabónál, az öregnek ez a passziója, — lelje örömet, — megérdemli.

— Hát mit tett az öreg?

— Hogy mit? — emlékeztet engem arra a délutánra amikor itt járt a boldogság, amikor itt ült, az asztalomnál, evett a kenyercem-

sőt akarata ellenére, úgy találja, hogy a párt súlyos betettségben szenved s reorganizálni kell; mert úgy, amint most van, nem lehet feyelmet tartani a pártban s következetes politikát nem lehet folytatni. Cingrija tudvalevőleg főembere a dalmáciai magyarbarát rezoluzionista mozgalmaknak és nagy része volt a fiemei rezolúció megteremtésében.

Tisza István és Hieronymi megidézése. A zárszámadási bizottság tegnapi ülésén tudvalevőleg elhatározta, hogy gróf Tisza Istvánt és Hieronymi Károlyt június hatodikára megidézi, adjanak elszámolást arról az 550,000 koronáról, amelyet három év alatt vettek föl az államvasutak pénztárából. A bizottság határozatához híven Hentaller Lajos elnök és Eber Antal előadó ma már el is küldték az idéző leveleket. A Tisza Istvánnak szóló idézést Gesztre küldték és azt tartalmazza, hogy miután a miniszterelnöktől érkezett felvilágosítás szerint nincsen hivatalos adat vagy kimutatás arról, hogy mi célra és milyen jogcímen használta föl az 1903-ban, 1904-ben és 1905-ben részletekben fölvetett 550,000 koronát, a bizottság fölszólítja gróf Tisza Istvánt, hogy 1907. évi június 6-án 5 órakor különbeni jogkövetkezmények terhe mellett az országgyűlés zárszámadási bizottsága előtt személyesen megjelenjen és adja meg a szükséges felvilágosításokat Hieronymi Károly idézőlevelét Döbrentey-utca 8. szám alatti lakására küldi a bizottság. Ennek az a tartalma, hogy: miután a hivatalos uton beszerzett előadói ívből nem derül ki, hogy Hieronymi milyen célra és milyen jogcímen utalta ki az 550,000 koronát Tisza István gróf miniszterelnöknek, adja meg erre személyesen a szükséges felvilágosítást... Politikai körökben arra vonatkozólag, hogy a két volt miniszter miképpen fog eljárni, megoszlanak a vélemények. Beszélnek arról, hogy gróf Tisza István válaszul beküldi a kifogásolt felmiliót, de a bizottság előtt nem jelenik meg, mások, akik azt tartják, hogy közel állanak a volt miniszterelnökhöz, hangsúlyozzák, hogy Tisza cselet tesz az idézésnek, mert be akarja bizonyítani, hogy sem hűtlen kezeléssel, sem könnyelmű gazdálkodással nem vádolható. A június hatodikai ülés mindenestre nagyon érdekes lesz.

A kisipar és a kormány. Hirt adtunk tegnap arról a támadásról, melyben a kisiparosok küldöttsége tegnap a képviselőházban Kossuth Ferenczet résziesítette. Az eset politikai körökben még ma is közbeszéd tárgya volt. A tegnapi szöveghatározatára különben ma „jeltek helyről az alábbi kimutatást teszik közzé, amelynek számadatai minden kommentár nélkül is kellő világításba helyezik úgy a kormánynak a kisipart védő és támogató törekvését, mint bizonyos körök hangulatkeltő tendenciáját.

ből ivott a boromból, amikor de hallgasd, majd sorba elmondom.

Tél volt, szeles, csikorgó hideg, ámbár sütött a nap fizedmagával, mihaszna, hideg volt, csillogott, szikrázott a havon, akár a gyémánt.

Zergére készültem másnap hajnalban. A puskámmal babrálok az ablaknál s halgatom a kerülő jelentését, úgy 4—5 óra között volt, éppen készült leáldozni a nap, amikor csengős szán fordul az udvarba, itt állt meg, erre balra, nem a bejáró előtt.

Kinéztek. — Két nagy csontos öreg ló, — szakadt rölük a víz, — buta képtű lengyel kocsis a bakon. A szánkából nagy gomolyag bunda közül, — mintha rugón járna, paitan le egy alak, — pénzt ad az embernek, aki nyommon fordul vissza. Az asszony, — mert ő volt az asszony, — körül néz egy szempillantásig, aztán szoknyáját maga után húzva a porzó hóban, — tart egyenesen a lépcsőnek.

Az abiakom alatt sietett el, határozott apró kemény léptekkel, — s máris hallám, amint rövid parancsoláshoz szokott hangon kérdezte a vadászt: „Itthon az uraság?” Kiejtése kissé idegenül hangzott, de hangjában volt valami ami behatolt a szívemig s mielőtt a szolgáló válaszolhatott volna, a tornácra termettem.

„Szolgálatára állok asszonyom.” Két kezét felém nyújtva, lépett hozzám — úgy látszik — bizalmat gerjesztőnek találta megjelenéscmet.

Ettől a gyors mozdulattól, amely különben szokása volt, lecsuszott hosszú prémköpenye s előttem állott egy rendkívül egyszerű angol ruhás, középtermű, karcsú és mégis feltasszony, élénk sötét szemekkel, sötét hajjal, ami néhol kicsuszva a prémsapka alól, kissé borzas kinézetű kölcsönzött neki.

Segélyezett kisiparosok száma:

1905-ben 49, havonta 4,
1906-ban 109, „ 9,
1907-ben (januártól áprilisig) 121, havonta 30.

Kisiparosok gépsegélyének értéke:

1905-ben 180.000 K, havonta 15.000 K,
1906-ban 220.000 „ „ 19.000 „
1907-ben (jan.—ápr.) 210.000 „ „ 52.000 „

Ipari szövetkezetek gépsegélye:

1905-ben 133.000 K, havonta 11.000 K,
1906-ban 69.400 „ „ 6.000 „
1907-ben (jan.—ápr.) 50.000 „ „ 12.500 „

Ipari szövetkezetek pénzsegélye:

1905-ben 108.000 K, havonta 9.000 K,
1906-ban 42.000 „ „ 3.500 „
1907-ben (jan.—ápr.) 208.000 „ „ 50.500 „

A II. kerületi Iparoskör a tegnapi támadásból kifolyólag ma este tartott értekezletéből a következő nyílt levelet intézte Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter urhoz:

Nyílt levél nagyméltóságú Kossuth Ferencz m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz. Kegyelmes Urunk! Kinos megdöbbenéssel értesültünk a lapokból a folyó hó 29-én az országházban történt felháborító dologról, mikor Nagyméltóságodat egy állítólag kisiparosokból álló küldöttség oly sértő és illetlen módon megtámadta. Mi azonban nem tudjuk elhinni, hogy azok az emberek józan kisiparosok voltak, hanem ellenkezőleg azt hisszük, hogy egy bizonyos frakció által felbujtott, magukról megfélemedezett egyének lehettek, kiknek még a társadalmi érintkezésben szokásos tiszteletéről sincs fogalmuk. Nem hisszük, hogy valaki még jobban megbotránkozott volna ezen sajnálatos eseményen, mint éppen mi, kisiparosok. Mert mindenki tudja azt, (kivéve, akik nem akarják tudni) hogy Nagyméltóságodnak mennyit köszönhet már rövid kormányzása óta a hazai iparosság. — De ezen sajnálatos incidens alkalmából nem akarjuk mi, a Budapest székesfőváros II. kerületének iparosai igaz érzésünk nyilvánítását elmulasztani, hogy Nagyméltóságod iránt érzett kiváló nagyrabecsülésünknek kifejezést ne adjunk; kérjük azonban a magyarok istenét, hogy áldásos működéséhez adjon továbbra is erőt és ne kedvetlenedjék el még akkor sem, ha hazafias munkájában ilyen rut hálátlansággal találkozunk, mert önértetes magyar iparos ilyen felbujtott egyénnel sohasem fogja magát azonosítani. Kiváló ragaszkodásunk kifejezése mellett maradtunk Nagyméltóságodnak alázatos tisztelői a budapesti II. ker. Iparoskör nevében Varga István elnök, mészáros-mester, Németh József ii. v. elnök, szabómester, Váli Gábor jegyző, czimfestő-mester.

A sietség vagy a helyzet szokatlan volta kipiritotta egy kissé sárgás arczónámat.

Kezeit az enyémbe fogva néztünk egymás szemébe s mintha régesrég ismernénk egymást, szívem egész melegével mondtam neki: Isten hozta. — Rám emelte mosolygó, szinte gyermetes tekintetét, s én lehajolva apró kezeire — áhitattal csókoltam meg őket.

Ferencz, a vadász, ámula szedte föl a hölgy bundáját, én pedig karomat nyújtva ismeretlen szép vendégemnek, bevezettem őt a társalgóba. — Mielőtt leült volna, az asszonyok ösztönszerű tekintetével kereste a tükröt, — s én a hálószobából hoztam elő neki azt a tenyéryi tükröt, amielőtt beretválokzni szoktam.

Elmosolyodott, — a lámpa alá vitte s két kézzel tartotta míg bele nézett, — én ezalatt kiszedtem a tüket a sapkájából s letettem az asztalra a kis főveget.

Még mindig állt, — két kezével szorosan tartotta a tükröt — aztán gyorsan pár lépést tett felém, s halk remegő hangon szólalt meg.

— Oly különös, hogy én most itt vagyok, — egy egész idegen embernél, — kérem ne haragudjék rám, a miéért zavarom. — Én, — én, — itt látszott rajta, hogy a nevé hallgatja el, — s kis szünet után folytató: — rossz utak, — nagy hó, — a lovak elfáradtak, — s nekem még ma este az állomáson kell lennem, — várnak — rám emelte öz-szeméit, várnak, — a rokonaim, — oh uram, — ön jó, — s én most hazudom, kérem, ne ítéljen el.

Akármilyen okból tért be hozzám, — hálás vagyok a véletlennek, hogy éppen hozzám vezetett. Nem kértem, ki és hová igyekszik, csak kérem, rendelkezék velem és egész házammal úgy, mintha én lennék itt a vendég. Öszinte hangom és leplezetlen örömem

Politikai hangulatok.

I. Kibiczkedés a politikában.

Nem új keletű meghatározás, hogy gyengébb képességű államok csak aképpen biztosíthatják pozíciójukat a nagyobb nemzetek versenyében, ha hatalmasabb szövetségesre tesznek szert s azokkal együttműködnek. Az ilyen gyengébbek képviselője aztán nem is válhatik irányadó tényezővé, szerepe a kártyázók kibiczkének a szerepe, a játékosok hangulatától vagy szeszélyétől függ s a kibiczkét akár alkalmatlansága miatt, akár azért, mert a játék nagyba megy, bármikor el lehet hallgattatni.

Megint megtervezik a delegációk túlélezését és munkaprogramját és újból aktuálisá válik a mi kibiczkerepünk. A delegáció kibicze a kormánynak és a közös miniszterek testületének, ahol leginkább csak a külügyminiszter számít, mint a Burg kibicze s viszont a német birodalom kancellárjának a kibicze. Idő telik, idő mulik s ez a szerep nem változik, a mióta Andrássy Gyula egyszer, egyetlenegyszer külön tényezővé tette a külpolitikában Magyarországot. Azután a kibiczkedés hosszú megalázó foglalkozása következett. A kibiczkét minden szolgálatra felhasználták, még a pénztárcáját is rendszeresen kiürítették s a mikor alkalmatlan volt, elküldték. Ez a methodus nem változott a nemzeti uralom ideje óta sem. A delegációnális ügyek intézését a koalíció és kormánya, vállalta a régi keretekben. A nebánsvirág bokrétaban egyik kiemelkedő rész a delegációnális ügyek érintetlensége. Vagy mondjuk úgy, hogy a delegációnak menedéklevele van az átmeneti időre. De sőt a menlevél tulajdonosát kötelesek vagyunk aképpen eltartani, hogy megszokott életmódjában semmi hiányt ne szenvedjen. Azok a kiadási többletek, amelyek a hadsereg tételeinél mutatkoznak s a természetszerű fejlődéssel vannak indokolva, e felfogásnak az érvényesülését jelentik.

A quota dolgát hasonló szellemben per-

traktálják. A midőn egy politikustól kérdeztük: hogyan leszünk a quotaival, ezt felelte:

— Hisz a quota nem változik. Marad úgy, amint volt.

Arról már egészen megfeledkeztek, hogy a quota mostani nagyságában való megállapítását annak idején igazságtalannak és ránk nézve tulságos terhesnek találták. Most már csak azt fujják, hogy legyünk csendben, mert a Luegerpártnak viszont mindig az volt az álláspontja, hogy Magyarországra nagyobb quótát kell kivetni s most olyan idők felé közeledünk, hogy minden megtörténhetik, a mit Luegerék akarnak, hát hallgassunk, nehogy még magasabba emeljék a quótánkat.

Kibiczkedjünk csak továbbra is, mert háboruba úgy sem kell menni s a béke-idő arra való, hogy a magyart beleneveljék a feltétlen engedelmességbe. Ha majd háboru lesz s a nagyhatalmat megmenti a magyarok hősiessége, ráérnek akkor is „kiadni” valamit a kibiczknek, például egy zászlót, vagy egy új rendjelet.

Idehaza a belső dolgokban a politikai kibiczkedés másféle jellegű. Itt a parlamentet a kormányhatalom szeretné olykor kibiczké gyanánt kezelni, hogy elhallgattassa, amikor neki tetszik. De már erről szó sem lehet, amióta az alkotmányos küzdelemben meg lehetett győzödni afelől, hogy minden ilyen elhallgattatás egyenlő azzal, mintha a nemzet kezéből a védekező fegyvert kicsavarnák. Mégis olykor, törvényalkotásoknál érzik a miniszterek, hogy a parlament, mint kibiczkék óriási csoportjának gyülekező helye, hátráltatja a munkáját. Máskor meg jól fog neki, hogyha az időt agyon kell ütni, a kibiczkék beleszólása segít huzni-halasztani a dolgokat. A parlament felett a mostani kormány nem aképpen rendelkezik, mint azelőtt. Azelőtt, amíg szervezett ellenzéki pártok voltak, volt egyuttal szervezett többség is. Most nincs szervezett ellenzék s ebből azt lehetne következtetni, hogy a kormánynak könnyű dolga van, mindent tehet, amit akar. De nem így áll a bál. Nincs szerve-

zett ellenzék, de nincs viszont szervezett többség sem a régi értelemben, nincs olyan kormánypárt, amelyre feltétlenül számítani lehetne. Csak imént hallottunk egy vitatkozást, amikor egyvalaki így szólott egy függetlenségi képviselőhöz:

— Ti kormánypártiak vagytok, tehát királypártiak és kötelesegtok mindent megszávalni, amit a király kormánya diktál.

Erre a függetlenségi képviselő így felelt:

— Mi nem kormánypártiak vagyunk, hanem függetlenségi pártiak, mi egyebet nem szavazunk meg, mint ami a nézetünkkel meg egyezik. És amikor mi a kormányt támogatjuk, ezt abban a meggyőződésben tesszük, hogy ez a mi kormányunk, a nemzet kormánya.

A különböző pártokból álló többséget különböző elvi és gyakorlati szempontokból kiinduló áramlatok irányítják, sőt igen gyakran háborgatják és egyöntetű működését akadályozzák. A pártok belsejében is más és más áramlatok, kottériák és törekvések keresnek érvényesülést. Társadalmi együvé tartozások és szokások épp úgy alkotnak külön csoportosulást, mint a foglalkozási módok és életmódok különbözőségei, a hagyományok, öröklött szimpátiák és antipátiák. A gazdasági törvényjavaslatok tárgyalása elég bizonyítékot nyújt. Az egyéni ambíciókat sem szabad figyelmen kívül hagyni s békés időben ezekből is alkotódhatnak kisebb-nagyobb csoportok, melyek a kormány munkáját megnehezítik és a miniszterség rózsafájára gondoskodnak megfelelő mennyiségű tövisokról.

Töredékeknek, áramlatoknak és csoportoknak a képviselőiből alakulván egyuttal a parlament bizottságai, éppen nem csoda, hogyha olykor-olykor sőt elég gyakran, a miniszterek álláspontjukat ott nehezen tudják érvényesíteni, néha nagyot kell izzadniok egy-két szótöbbségért, máskor meg éppen leszavaztatásban részesülnek. Még Wekerlével is megessett, hogy a midőn azt a nézetét fejezte ki, hogy Tiszát és Hieronymi nem szükséges megidézni a rendelkezési alap számadásai miatt, a zárszámadásai bizottság vele szemben a megidézését határozta el.

teljesen megnyugtatta de azért kissé bizonytalan hangon kérdezte: Istenem mit is gondolhat rólam, hogy így egyszerre betelepszem, — s jól érzem magamat itt. — Nagyon jól érzem magamat ismételte amint a kandallónak támasztva hátát körül tekintett a szobában. Olyan hideg volt az uton, — ugye-e bár önnek egész mindegy hogy én ki vagyok?

— Ki kérdezi a napsugártól, a nyiló rózsától az égi harmattól, hogy mi néven akarja nevezni magát?

— Ön az én vendégem, és így urnőm is, minden az ön akarata szerint fog történni, nekem semmiről sincs nézetem.

— Az nem tarthatna így sokáig tisztelt uram, mert én szeszélyes és akaratos vagyok, — szólt hangosan nevéve, — úgy nevetett, mint a gerlicze, édes zsongó bugással, aztán hirtelen grimacét csinálva, rendkívül változékony arczocskájával, piros nyelve hegyét fehér fogai közé véve, egyszerre pajkos kis ördöggé változott s veszedelmes fenyegetőzéssel fejezte be: „én igazi grimasnicza vagyok.”

Önkénytelen kérdés hagyta el ajkamat: Lengyel?

Komolyan pillantott rám s egy percze megremegett: lehetnék az is, de — de csak a mama volt az, — szegény! És hosszú, reszkető sóhaj szakadt fel kebléből. Észrevettem, hogy a mama szót lágy utáncsengő n-nel mondotta, mint ahogy a francziául beszélő lengyel családokban szokás.

„Elszomorítottam Önt, büntessen érte.”

„Mária, — mondja Marijja, mint kicsi kóromban hívtak, ez legyen a büntetése és az, hogy adjon ennem.”

Elszegenlettem magamat, hosszú utról jött vengémet nem tudom jól kiszolgálni.

De csakkamar ott ültünk az oszonnás asztal mellett.

— Kérem önt szólítsa... „Te”-nek, — így lesz teljes a tréfa, — mert ön ugyan diszkrét s nem kutat kiletem után, de a cselédek... Nekem jobb ha ök azt hiszik, hogy rokonok vagyunk, — szólt hozzám hajolva halkán francziául.

Pajkos gondolat cikázott át rajtam s kezem önkénytelenül a borospohár felé nyúlt, az ilyen alkalomkor áldomás járja, nálunk magyaroznál édes kis rokon, üdvözöllek ime ünnepelesen szerény hajlékomban, mindakettőnk szemében ott csillogott a feltámadó vonzalom tüze; felállottam, hogy hozzálépve — kapjak és adjak, — amint lehajoltam, megláttam, hogy ajka, az a piros nevető ajka, mint hajlik remegve sirásra, mint a gyermeké s hirtelen lehajoltam a kezéhez.

— Köszönöm — rebegte hálásan — s poharát könnyen csendítette az enyémhez, — míg ajkához emelte, remegő kezén végiggyöngyözött az ital fele. Kezembe fogtam kicsiny, reszkető kezét, s ujjait egyenkint törülgetve, figyeltem vékony, fehér kezét, hegyesre vágott rózsaszín körmeit. Eszembe jutott egy festmény, amelyen a bála készülő boszorkány — egy bűbájosan szép leány — összes toilette gyanánt körmeit hegyesíti.

Proián gondolataim támadtak, Maria át engedte a kezét, gömbölyű izmos karja ott pihent az enyémén, lassan simítottam végig a puha posztón s megcsókoltam a csuklóját. Mintha csak erre érzett volna fel, hideg udvariasság hangján szólott, — „ön fáradt velem, köszönöm”, — mintha nem bírt volna tudomással arról az isteni gyönyörről, amiben részesített.

Dohánytál ő kínált meg, kicsi arany sze-

lenczéből maga sodort nekem is. Még nem szívtuk el mikor Misó jött jelenteni, hogy a szőke tehén megborjuzott.

Pokolba kívántam Misót. Nem úgy Marijja — Oh kérlek, kérlek, vezess oda, nagyor szeretem az állatokat, van itt több állat is, ugye-e van? hogyne volna, azt én mind szeretném látni, s halkabban folytatta, mutassa meg a házat, környezetét, hogy tudjak gondolni önre, ha messze leszek.

Karomba kapaszkodva jött le az istállókhöz, a sima, töretlen hóba lépve, hozzám fordult, — holnap már csak ez a nyom marad itt utánam.

— Marijja maga játszik velem.

— Igaza van, — tekintünk játéknak, — hisz az élet ugysis tul komoly.

Marijja a jászolhoz lépett, — sőt és korpát hintett az új kis borjura, szemmel láthatólag élvezte a családi jelenetet, amidőn a szőke tehén nagy, hosszú nyelvvel mosdatta az új szülöttet. — „Pajtás” legyen a neve, — azért hogy mi ilyen jó pajtások lettünk, vélte Marijja.

Sorba jártunk téhen-, lóistállókat, benézünk a szárnyasokhoz és a hizókhoz. A szép fehérszörű, rózsaszínhusu Gorkshyri malaczol egész elragadták Mariját, okos észrevételei voltak s általában úgy viselkedett, mint aki maga is gazdaságban nőtt. — A lovak közé bemen a jászolig s nevéve mutatott a magas alomra „Maga, — oh, — te pazar vagy Cousin, — ebben a szűk világban ennyi szalmát pocsekoltok, — sokan örülnének ha a jószágunk enni adhatnák.

Örömmel konstatáltam a takarékságai hajlamot nála.

— Nincs más, akinek kedvezek s így mindent ezeknek adok, — szóltam a lovak nyakát simogatva.

Az ilyen esetek a kormány tagjait elkedvetleníthetik ugyan, de ők sem tagadhatják, hogy a közhangulat hatásai alul nem lehet menekülni.

A közhangulat pedig azt mondja, hogy a kormánynak a közélet purifikálása elsőrangú kötelessége.

* * *

II. A jubileum előtt.

Ha a Petőfi-ünnepen a Habsburgokkal szemben éles kritikát lehetett hallani, viszont a Martinovics-ünnepen királydicsérettől áradozott egy szónok, aki Ferencz Józsefet az alkotmány legnagyobb védője gyanánt magasztalta.

Azonban senki sem mondja, hogy a koronázási jubileum legfőbbképpen az alkotmányosság jubileuma lesz. Ha így volna, hát arra az időre már rendelkezünk kellene mindazon alkotmánybiztosítókkal, amelyek a nemzet és király közti békekötés feltételei közé vannak ígátva és a trónbeszédbe is befoglalvák. A jubileum így nemzeti értékű lenne és egyúttal tüntetéssé is válhatnék.

Kérdés, hogy mért kell most tüntetni az alkotmányosság teljességével és sértetlenségével? Azért kell tüntetni, mert Ausztriában nagyon kezdenek előrenyomulni ama reakzionárius vezérek, akik az egységes monarchiában Magyarországnak tartományi szerepet juttattak, azok, akiknek nem tetszik, hogyha az uralkodó alkotmányos érületének kifejezést ad. A tüntetés azok ellen szólana, akik a monarchia jövődől hatalmi politikáját nem is képzelik más-képen, mint úgy, hogy a mely erők eddig alkotmányunk ellen csak fufanggal érvényesülhettek, azok majd az uralkodói akarat által döntő tényezőkké válhassanak.

Vajon a korona tanácsosai tehetnek-e világos indokolással javaslatokat. Nem hiszszük. Sőt ugylátszik a koronánál érvényesülnek más befolyások, amelyek azt diktálják, hogy mindenféle tüntető jelleget mellőzni kell s inkább degradálódjék az ünnep harmadrangu lokális jelentőségüvé, semhogy az udvar körében és az ott befolyással bíró reakzionáriusok akna-

munkája által viszálykodások okozója legyen. Az uralkodó mindenképpen felett a nyugalmat óhajtja. Már nem kívánja, hogy személye és ténykedése tüntetések központja legyen, ámbár ha ezek által országai jövődől sorsának alakulására gyakorolhatna is befolyást. Az általános választói jog eredményében is csalódott Ausztriában s az udvarnál azt mondják, hogy az uralkodó idős ahhoz, hogy az intrikusokkal szemben felvegye a harcot és inkább kitér előlük.

A jubileum előtt jelentkeznek a zavart csináló elemek is. A gör.-kel. román püspökök a kabinetiroda útján a királyhoz juttatják tiltakozó feliratukat a magyar népoktatási törvény ellen. Mi lehet erre a válasz? Az alkotmányosságnak megfelelően mi lehetne egyéb, mint az, hogy „Vissza! Nem fogadtatik el.” A parlament által hozott törvény ellen, mely a király elé mint szentesítendő törvény kerül, a törvény ellenzői nem felebezhetnek. A parlamentben, a képviselőházban és a főrendiházban kifejtették álláspontjukat, de amint a javaslatból törvény válik, ez ellen agitálni tilos. A forma felhasználása, hogy amíg még nincs szentesítve, a királyhoz forduljanak, mintegy hogy megfogják a kezét és megakadályozzák a szentesítést, olyan cselekedet, hogy méltán nevezhető tiszteletlennek nemcsak a nemzetet képviselő országgyűléssel szemben, hanem a király alkotmányos érületével szemben is.

Ha a görög-keleti püspökök ennek az érületnek a kifejezését szánták jubileumi ajándék gyanánt a királynak, viszont onnan nem kaphatnak egyebet, mint a leghatározottabb, minden kétséget kizáró elutasítást.

Máskülönbben is úgy fordulnak az események, hogy van elég, ami a jubileumi gondok helyét elfoglalja, hogyha az ünneplés harmadrangu is lesz. A horvátországi akciók mihamar szükségessé teszik a komoly beavatkozást.

Régi nagy mulasztások boszulják meg most magukat. Volt idő, a mikor a magyarság arra felé terjeszkedhetett volna. Volt idő, a mikor ötven forintért lehetett venni egy hold föl-

det, s a mikor még Szlavóniában nagy magyarság volt. Azóta sok elveszett, majdnem minden elveszett. Már az arisztokrácia sem igen beszél magyarul, az iskolák idegenek. A helyett, hogy hódítottunk volna, egyre engedték, hogy mindenünnen kiszorítsanak.

A mit régebben el lehetett volna intézni a hatalomra való hivatkozással, ahhoz most a hatalom tetteles érvényesítése szükséges. Sokkal több kell mint régen, de nem az alkudozásból, hanem a cselekvésből. Máskülönbben örökre elveszítjük a befolyást és hogyha cselekvés nélkül töltjük el az időt, a koronázási jubileum datuma egyúttal az a dátum lesz, amelylyel megjelölik, hogy ekkor a szláv uralom érvényesülésére hatalmas lépést tett előre a magyar szent korona javainak pusztítására.

Budapest, május 30.

Töltény- és konzervszállítás a hadsereg részére. Egy estilap tegnapi számában cikket közölt, mely szerint *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter a honvédség részére való konzervszállítást egész mennyiségében, a töltényszállítást pedig 80 százalékre erejéig minden pályázat mellőzésével az 1925. évig a pozsonyi Roth-czég rovására a Weisz Berthol és Manfréd czégnek „odaajándékozta” volna, még pedig azért, mert a Weisz-czég a létesítendő honvédelmi segítő-alapra 50.000 K-t felajánlott. E hirre vonatkozólag a *Bud. Tud.* a következőket közli: *Jekelfalussy* honvédelmi miniszter hivatalba lépése óta sem a pozsonyi Roth-czeggel (amelynek különben nincsen is konzerv-gyára), sem a Weisz-czeggel, de egyáltalán senkivel, sem a konzerv-, sem töltényszállításra vonatkozó szerződést nem kötött és meg nem hosszabbított, s egyáltalán csak oly szerződéseket szokott kötni, amelyeknek alapját nyilvános árlejtés képezi. Egyébként is a konzervekre és a töltényekre vonatkozóan fennálló szerződések még hivatali elődei által kötöttek meg és eddig még le sem jártak. Az igaz, hogy Weisz Manfréd — mint a nagyközönség köréből igen sokan — néhány nappal ezelőtt adományt küldött a honvédelmi segítő-alapra. Ez azonban — mint az ismertetett való tényállásból világosan kitetszik — sem konzerv-, sem töltényszállításra vonatkozó semmiféle szerződéssel összefüggésben nincs és nem is lehet.

A csáktornyai függetlenségi párt szervezkedése. A csáktornyai függetlenségi és 48-as párt június hó 2-án tartja meg szervezkedő gyűlését.

Mellém lépett s Mirza nyakára hajtotta fejét. E perczen olyan volt mint egy rá májából kilépett Velazquez-portrait.

A ló feketé nyakáról gyöngéden vált ki keccs fűrtös feje, s az istálló lámpa sárga világossága aranypatinával vonta be ideges kis arcját.

Szeme mesésen mély és szinte aggodalmas volt mikor megszólalt:

— Nincs asszony, gyermekek?

Olyan furesán hangzott ez a kérdés, — mintha azt kívánta volna hogy nemmel feleljek.

— Minek. S ha volna?

— Nagyon tudnám szeretni a maga gyermekeit.

— De anyja, az van ugy-e?

Megmutattam az óralánczomon függő képét édes anyámnak.

— Hasonlít reá, ugye nagyon szereti magát.

— De én is őt.

— Mily nagyszerű dolog ez, — én kicsi voltam mikor elvesztettem — s most senki senki.

Közel hajoltam hozzá és az irigység hangján szólottam:

— Hát az ura?

Idegenül nézett reám, „ő nem érdekel, ne beszéljünk róla.”

„Ne nézzen rám csunya” — folytatta — ugy-e most azt gondolja: minő asszony ez, itt jár-keg egyedül, azt se tudom, miféle veszedelmes portéka, mit akar, miért jött, — ugy-e ezt gondolja?”

Tényleg eltalálta, legalább részben. Egy asszony, akinek egész lényé elárulja arisztokratikus származását, lepottyan az égből, ide én-hozzám, minden magyarázat nélkül s én ön-

kénytelen engedek a delejnek, ami szinte köt hozzám. Ezt az idegen asszonyt, akiről mindent, rosszat is gondolhatnék, tiszteletben tartom, mint az édes anyámat, bámulom úgy, mint egy műkincset, kívánom magaménak és félttem, mint egy gyenge virágszálat.

Megmagyarázhatatlan büverővel hatott rám, de úgy látszott egész környezetére, mert a cseledeim is szinte lesték a szót ajkairól s az öröm látszott széles tót arcukon, ha valamelyikhez kérdést intézett.

Lassankint összeverődtek az asszonyok és gyerekek, egyre csókolták a kezét, a ruháját, ő pedig mosolygott, kissé meghatottan, kissé pajkosan.

— Adjunk nekik valamit — szolt hozzám.

Bort osztattam szét köztük.

— Igyák ki a nagyságos asszony egészségére. Isten hozza vissza mielőbb.

Marijja boldogan nézte a jelenetet, — aztán szomorkodva kért, hogy most már, ha eddig ily kedves voltam, fogassak be s küldjem őt az állomásra, az idő halad s neki okvetlen az éjjeli gyorsvonattal el kell utaznia.

Hasztalan marasztoltam, kecsgettem jó cigánymuzsikával, olyan parázs kis murit csapunk meglássa. Maga egy pompás, egy főséges jukker asszony, menjen reggel, hajnalba a négyóraival.

— „Most megint rosszat gondol rólam, kérem ne gondoljon rosszat; van okom, ne ítéljen el, hogy a szokás ellenére teszek, nem vagyok rossz asszony.”

Olyan édes könyörgéssel, olyan megható bizonyítással beszélt; keze a karomon nyugodott, fejét bágyadtan ingatta, olyan volt, mint egy fáradt kis madár.

— „Édes kis madaram, ne repülj ki ebből a meleg kis fészekből a bizonytalan idegenbe,

maradj itt mintha otthon lennél, ameddig te akarsz, nem kértem ki vagy, honnan jöttél, megbecsüllek mint egy szentet, a tenyerenem hordozlak, ne menj el te drága idegen asszony, aki szívemhez forrottál e pár óra alatt, nincs más kívánságom mint neked engedelmessédni.”

Kezét nyújtotta s így léptünk a házba.

Rövid időn jelentették, hogy fogva van.

Marijja felemelkedett. — „Ne még ne, várjunk még.”

Ő nyugtalankodott, nézte az óráját.

— Van még időnk — nyugtattam meg.

Látszott rajta, hogy mondana valamit, egész lényén határozatlanság tükröződött.

— Csak a lovak miatt, hogy meg ne fázzanak. — A vérbeli asszony kimélete a nemes állat iránt; szerettem volna letérdelni előtte.

Néhány lépést tett föl s alá az ablaktól a kandallóig, aztán megállt előttem, felnéztem rá ültömből s tekintetünk, forrón, boldogan kapcsolódott össze egy édes, hosszú pillanatra. Soha nem hittem, hogy asszony ilyen hatással lehessen rám, embert ölni gyerekjátéknak látszott előttem, mindenre rá tud vinni egy ilyen tekintet, egy ilyen bűvös, mosolygó, mély, anyagi s egyszersmind démoni szempár.

De ő nem akart semmit én tőlem, — tán ő maga is át érezte az elragadtatásnak ezt a pillanatát, — tán, — látva esdő tekintetemet s égő ajkaimat, megszánt?

Nem tudom, hogy történt, — de megtörtént, hogy hirtelen hozzám hajolva, egy lehet könnyűségű csókkal érintette homlokomat. Minden vér a fejembe tódult, átöleltem a vállánál mindakét karommal s remegő kicsi szájára tapasztottam szomjas ajkamat.

Nem ellenkezett, szeme nem csukódott le az én nézésemtől, — gyönyörű ruganyos ter-

Brankovics patriarka ügye.

Budapest, május 30.

Hónapok óta foglalkoztatja Brankovics György szerb patriarka ügye a magyar közvéleményt és legközelebb a képviselőházban is ismét szóba kerül. Dr. Popovics Dusan horvát képviselő, aki mint a kongresszus tagja sürgősségi indítványt terjesztett elő a patriarka ügykezelésének megvizsgálása végett, hosszabb nyilatkozatot tett legutóbb ebben az ügyben. Popovics, aki a patriarka rokona, természetesen Brankovicsnak kedvezően kommentálja a dolgot. A nyilatkozat következőképpen hangzik:

Én voltam, aki a szerb egyházkongresszus utolsó ülészakában sürgősségi indítványt adtam be, melylyel a kongresszusi választmány felhívotta, hogy a patriarka részéről a pénzkezelésben netán elkövetett szabálytalanságokról a kongresszusnak haladéktalanul jelentést tegyen.

Mielőtt a többi kérdésekre válaszolnék, el kell mondanom, mikép keletkezett az odiosus affér. Mikor Brankovics György patriarka lett, egy obskurus szerb hírlap, a „Strazsa“ hajsztát indított ellene. Azzal kezdte, hogy a patriarka 246 forint 71 krajczárt sikkasztott. Utána járva a dolognak, kitudt, hogy a cikkek szerzője dr. Gruics Jován, ugyanaz, ki Angyelic patriarka halála után több kötelezvényt, melyeket a néhai patriarka állítólag aláírt volna, százezer forintnál nagyobb összegre pert indított a szerb egyház ellen és a perek egy részét meg is nyerte. Három keresete azonban a bíróságok részéről minden forumon elutasított, mivel a magyar szakértők Angyelic aláírását hamisítványnak nyilvánították. A perújításnál Gruicsnak azonban mégis sikerült követeléseit érvényesíteni. Amikor Gruics cikkeit folytatta, Brankovics közzétette Gruics egy levelét, amelyben havi szubvenciót kér a patriarkától és kijelentette, hogy azért folytatja Gruics a hajsztát, mert ezen kérését megtagadta. Együttal azonban felszólítást intézett a patriarka mindenkihez, aki a pénzkezelése ellen valami kiívetni valót talál, jelentse ezt fel a bíróságnál. Gruics ezt meg is tette, a bíróság azonban rágal-mazásért három havi fogságra ítélte. Gruicsnal együtt Rádics Emilián lépett fel a patriarka ellen, akit meg az bántott, hogy nem lehetett püspök. Így történt, hogy mikor a radikálisok vezére, Tomics Jása, volt orvosnövendék, a váci fogságból hazajött, hol három évet töltött, mivel egy Dimitrievis nevű ügyvédet agyonszúrt, a „Zasztavát“ megszerezte, a radikálisok megkezdték a szervezkedést és a verseczi püspököt megnyerték, hogy a patriarka ellen a püspöki zsinaton fellépjen. A vá-

mete egy pillanatra bele simult szorosan ölelő karjaimba. — Egyik kiszabadult hűvös kis kezével megsimította a hajamat. Ebben a mozdulatban volt valami, a szeretet anya féltő gondosságából.

— Bocsásson meg — mormoltam — túl nagy volt a kísértés.

— A hibás én vagyok — felelte egyszerűen zengzetes hangján — ha hibáról lehet szó, tette hozzá elszántan.

Tétován csókolgattam a kezeit, gyöngye remény kelt bennem, hogy tán itt marad még, még csak egy óráig.

Elhelyeztem a szánkába s magam is melléje telepedtem. Siessünk — suttogta — félek. Maga fél? az nem lehet, én azt hiszem nincs olyan amitől maga félne Marija. Vigyázzon megfázik, Takargattam. Végre, hogy a szél is feltámadt, karommal átnyulva a szán hátulján, magasra tartottam a felső bunda gallért.

Igy aztán elértem, hogy 3 óra hosszáig átölelve tartottam ezt a remek teremest, anélkül, hogy ő tudott volna róla.

Izgett, mozgott, pihegett, majd megfeszítette vállait s én mindezt éreztem. Ha szólt vagy nevetett, a bársonypárna átvette a gyöngye rezgéseket s én éreztem, mint hat be lelkembe, a hátamon keresztül. Mondhatom, gyönyörűség utazás volt.

Mindinkább közeledtünk a célhoz, ő ritkábban szólt s a nevetés egészen elmaradt. Gyakrabban mondott egyet-mást francziául s én úgy vettem észre, hogy nyomja valami a lelkét.

— Ha volna valami parancsa a számomra, ha szolgálatára lehetnék, nagyon boldoggá tenne, szóltam.

Gyorsan, csaknem lihegve felelt, én csak bocsánatát kérem, mert, tudja-e, hogy önt ki-

dakat Emerics volt képviselő és Pavlovics kongresszusi könyvelő kovácsolták a patriarka ellen. Emerics tudvalevőleg a Sibul testvérek nyílt utcán agyonverték, mert atyjukat kiuzsorázta. A szegedi törvényszék fel is mentette a gyilkosokat. Pavlovics könyvelőt megbízhatlansága miatt bocsátották el. Így könnyen érthető, hogy a verseczi püspök akciója kudarczsal végződött.

A patriarka elleni hajsza volt a legfőbb agitacionális eszköz a radikális párt kezében. A szerb önálló párt, melyhez én is tartozom, hivei közé számítja a Horvát- és Szlavonországek területén lakó szerbek legnagyobb részét, de a magyarországi szerbek körében is igen nagy rokonszenvre talál. Hogy a mi hódításunkat megakadályozzák és hogy bennünket úgy tüntessenek fel, mintha mi a patriarka czinkostársai lennénk, be akartak bennünket vonni a csunya hajszába, ez azonban nem sikerült, mert éppen mi voltunk azok, akik követeltük, hogy a kongresszusi választmány teljes világosságot derítsen az egész afférra.

A radikális párt ugyanis 1902 óta kizárólagos befolyással bír a kongresszusi választmányban, melynek ülésében a patriarka elnököl, ezen idő alatt azonban soha, de soha ezeket a dolgokat nem hozta elő. Sőt az egyházi alapok számadásait az 1902. év előtti időkből a választmány helyben is hagyta, mégis múlt évi jelentésében azt mondta, hogy az ügy még nincs kellőleg megvizsgálva. Amikor azután a fenti indítványt beadtuk, a radikálisok kényelmetlen helyzetbe jutottak. Összeült a vizsgáló-bizottság, amely azonban csak azt határozta, hogy a kongresszusi választmány vizsgálja át még egyszer a dolgot és ha netáni különbségek felmerülnek, indítsanak a patriarka ellen polgári pert.

Ennek alapján mi önálló pártiak konstatáltuk, hogy ezek szerint mégis csak hajszáról volt szó, amire azután egy szavazattöbbséggel határozatilag Musiczky indítványára kimondották, hogy a patriarka csalási szándékkal megkárosította az egyházi alapokat. Ezek következtében az önálló párt tagjai az ügy teljes tisztázásáig eltávoztak a kongresszusból. A patriarka azonban a karlóczai járásbírósg előtt pert indított a radikális párt ellen és e perben a jövő hónapban lesz a fő tárgyalás, mely előreláthatólag szenzációs lefolyású lesz. Nagyon feltűnő dolog, hogy a radikális párt, jóllehet évek óta az egyházban többséggel bír, mind máig sem tett bünvádi feljelentést a patriarka ellen, hanem folyton csak újságaikban támadják személyét. És bár most rövid idő múlva a bíróságnál lesz alkalmuk, hogy vádjait bizonyítsák, nem bírák azt bevárni, hanem mindenképpen azon vannak, hogy a magyar politikai körökben a patriarka ellen hangulatot csináljanak.

A Wekerle miniszterelnökkel folytatott megbeszélésünket illetőleg annyit mondhatok, hogy a

miniszterelnök az igazság alapján áll, amikor első sorban a bíróságok ítéletét akarja bevárni.

A mi pártunknak a patriarka személye teljesen közömbös. Mi csak az igazságot akarjuk és nem akarjuk, hogy az intrikák felülkerekedjenek. Ha a bíróság előt a vádak igazolást nyernének, akkor természetes, hogy a patriarkának le kell vonnia a konzekvenciákat a radikálisok akciója nélkül is. Ha az ellenkezője történne, a radikális pártvezérek nagyon rosszul fognak járni. Éppen azért többet érdemben nem mondhatok. Tudom, hogy Batthyány gróf interpellálni fog. Bizonyára kellő óvatossággal és körültekintéssel fogja az ügyet tárgyalni. Halom, hogy kompromittáló leveleket akar felolvasni. Mi önálló pártiak nem foglalunk állást sem a patriarka mellett, sem ellene, mi az igazságot akarjuk és ezt akarja Wekerle miniszterelnök is és így reményünk van arra, hogy semmiféle machinációk nem lesznek képesek ezen ügyet a bíróságok kezéből kivenni.

KÜLFÖLD.

Montagnini levelei. A Montagnini-levelek ügyének megvizsgálására kiküldött bizottság kihallgatta a vizsgálóbíró. A bizottság előadója kijelentette, hogy megállapították, miszerint egy idegen hatalom (a Vatikán), amelylyel Franciaország diplomáciai összeköttetésben állott, de az összeköttetést később megszüntette, beavatkozott Franciaország belügyeibe, amennyiben ellentállást akart kifejezni a francia törvényekkel szemben. A Montagnini-levelek megvizsgálására kiküldött bizottság tegnapi ülésén Rourelly felolvasta az igazságügyminiszter levelét, amelyben ez kijelenti, hogy Duchasse vizsgálóbíró tényleg kénytelen volt a leveleket a rendőri hatóság által lefordíttatni, miután konstatálta, hogy több felesküdt bírósági fordító részben megbízhatatlan, részben képtelen volt a munka elvégzésére. A bizottság elé megidézt vizsgálóbíró megerősítette az igazságügyminiszter jelentését és megjegyezte, hogy a rendőri tisztviselőket bizta meg a fordítással, akik a volt pápai nunciaturában tartott házkutatáson résztvettek. A vizsgálóbíró ezen kijelentése annál élénkebb feltűnést keltett, mivel azt beszélték, hogy két ismerős képviselő előtt a bizottság ülése előtt kijelentette, hogy azt a parancsot kapta, hogy hagyjon mindent rendtelenségbe, hogy egyes leveleknek esetleges eltűnését ne vegyék észre. Több bizottsági tag azt indítványozta, hogy ily körülmények között tegye le az egész bizottság mandátumát, az erre vonatkozó döntést azonban elhalasztották addig, amig Gavarrit, a külügyminiszter képviselőjét és Hemmót, a rendőrségi hatóság igazgatóját meghallgatják.

Karofogva kísértem a perronra s pár perc alatt örültem dőbörögve őt, vitte az édest, az egyetlen, a vasut.

Hova, — megtudom-e valaha? Mintha a szívemet tépték volna ki az eleven husomból, olyan érzésem volt. Gépszerűen lépkedtem vissza a szánhoz.

Ismerős hang tít meg fületem: Gyurka várj meg! Régi jó barátom, Hatzing Oszvald kiáltott rám.

Na ezt már csakugyan nem vártam, a külügyminiszteriumban valami bizalmi állást visel, nagy észnek tartják, de mit akar ez itt, hisz ilyenkor csak vigabb az élet Bécsben?

Szórakozottan kérdeztem, hogy jön-e hozzá, nekem nincs kedvem ma a korcsmázáshoz, meg holnap hajnalban vadászni akarok, inkább ő tartson velem.

Félszeggel tekintet, rám, — s ha elfogadnám szivességedet, nem találnád kellemetlennek?

Válasz helyett vállára borítottam az egyik bundát s belépiem a szánba. Utánam jött ő is. Amint leül egy kicsi, fehér zsebkendő hull elém. Jankó szedte fel s átszellemült arczzal adta nekem, panyi Marija-é — szólt reszelős hangon.

— A nővéredet hoztam a vasúthoz, ha egy percczel előbb jössz találkoztok, — szóltam Hatzingnak zavaromban s áldottam a sorsot, hogy Mariska a nővérem is. Hatzing sóhajtott, valamikor szerelmes volt bele.

Haza érve üresnek találtam otthonomat. Ittattam a németei, ő pedig beszédes lett.

Többször lelkemre kötötte, hogy el ne hagyjam aludni, mert vissza kell mennie a városba, — a tíz órai vonathoz s fontoskodva pislogott.

számíthatatlan kellemetlenségek érhetik, ha valamiképpen kitudódik, hogy engem a vonathoz juttattak.

Ne legyen meglepve, ha még ma éjjel felverik az ön házát s keresnek engemet, ha nyomomra bukkantak. Én veszedelmet hordok magammal, engemet halálra keresnek.

Lehet, hogy most, hála önnek és ezeknek a kedves állatoknak, megmenekszem előlük. De ki tudja, a legközelebbi küldetésnél nem pusztulok-e el?

Megborzadtam, iszonyu világossággal állott előttem, hogy ez a titokzatos, remek teremtes valami szörnyű szövetség eszköze, s vergődő szívem egész aggodalmával kiáltottam: „nem engedlek át nekik, vissza viszlek, megörizlek, soha ki nem adlak.“

„Nem nem csak siessünk, talán még találkoznunk valaha, ha ön tudna várni, 1 vagy 2, vagy tán még több évig, nem, ne várjon, én nekem már végem, ön fiatal és erős, küzdjön az étellel s legyen boldog, nélkülem, most siessünk, csak gyorsan.“

Jankó kieresztette a gyeplőt Mirza meg Nóra hosszúra nyultan, csaknem a hóval egy szint futottak.

Én velem forgott a világ. Mellettem ez asszony, kívül úgy érzem, az üdvösségemet veszttem el, akit azonban egy titkos erő mond magáénak, akit nem bírok kiszabadítani. Nyomorultnak, tehetetlennek, gyávának éreztem magamat. Még csak percekig volt az enyém, még éreztem testének könnyed súlyát, még szívám hajának gyöngye illatát, forró lehetete egy párává gomolyodott össze az enyémmel a dermesztő hideg levegőben. Fizikai fájdalmat szenvedtem arra a gondolatra, hogy most kibocsájtom karjaim közül a veszedelmekkel teli jövőbe.

Az angol újságról Berlinben. Az angol újságról tiszteletre adott banketten *Stender*, a „Westminster Gazette” munkatársa a következőket mondta: Előttünk, Angolország lakói előtt világos, hogy Németország ellen nem tervezzük támadást. Önök Németországban tudják azt, hogy azon tervek, amelyeket részünkről néhány szélső politikus tulajdonít önöknek, nem léteznek. A titok abban rejlik, hogy egyiknek biznia kell a másikban. A kérdést azzal lehet megoldani, hogy jobb megegyezésre törekszünk nem diplomáciai értelemben, hanem csak a gondolatok és sajtóságok jobb megismerése által. Kijelenti, hogy Angolország, ugyanúgy mint Németország, a hadseregben látja a béke zálogát és annak a reményének ad kifejezést, hogy a jövőben is úgy, mint a múltban, daczára a felderült nehézségeknek, Angolország Németországgal sohasem fog ellenségesen szembenállani. De — ugymond — a hírlapi polémia sem szabad bizonyos, határon túlnemnie, mert különben a nagy nemzetek önbecsülése és európai befolyása veszélyeztetetik, holott annak az a hivatása, hogy békeben és egyetértésben a kultúra és az emberi boldogság érdekében éreztesse hatását.

TÁVIRATOK.

A Pasics-Vuics affér.

Belgrád, május 30. Pasics miniszterelnök és Vuics követ konfliktusa dolgában ma megjelent Pasicsnak Vuicshoz május 30-án intézett második levele és Vuicsnak Pasicsnak május 28-án írt harmadik levele. Az előbbi levél, melyet a Samouprava kormánylap közöl, következőképp hangzik:

Vuics N. dr. urnak!

Olvastam önnek hozzám intézett nyílt levelét, de semmit sem találtam benne konfliktusunk tárgyáról. Ön első levelében azt mondta, hogy én magánúton igyekeztem kihallgatást nyerni Goluchowski grófnál és hogy Goluchowski gróf utasított engem, hogy a rendes módon, ön után kérjek kihallgatást. Erre az állítására én azt válaszoltam, hogy önt félrevezették és ez nem felel meg a valóságnak. Egyidejűleg kértem önt, nevezze meg azokat a személyiségeket, akiket én felkértem és felhatalmaztam volna, hogy kihallgatást eszközöljenek ki nekem Goluchowski grófnál, valamint azt a személyiséget, aki nekem állítólag átadta a gróf ur vá-

— No-no, tán szép asszony vár rád, — kérdeztem unottan.

— Hogy szép-e? Veszedelmesen szép. az a nagy baj, hogy olyan szép, ez segít neki. Érdeklődtem.

— Magasabb politika — szolt titkolózza. — Neked beszélhetek. Egy nőről van szó, akit most, tán e perczen fognak el Varsóban, hogy elszedhessék tőle az Ultatovszki-féle leveleket, ha megfogják, ki lesz adva Oroszországnak s nekem kell őt itt fogadnom. Aztán Pétervárra kísérem. Különösen finom elbánásban kell részesíteni, azért bizták rám, engem ismernek már.

Tudtam, hogy Marijjáról beszél s belső öröm fogott el a tudatra, hogy Varsóban keresik, ő pedig ezóta mélyen délnek tart.

— Hogy hívják?

— Anna-Mária Kovalovszka grófnő, — csodálatos asszony, már négy ízben csaknem elfogták, — de az utolsó perczen kisiklott. Szinte sajnálom szegényt, — azt mondják, rendkívül szellemes, szép és vonzó jelenség!

Miért kap az ilyen asszony a politikába?

Németemet pontosan kiszállítottam másnap az állomásra.

Sápadt, komoly arczzal várta érdekes foglyát. Nem jött senki, csak egy sürgöny, amelyben tudatták, hogy Varsóból egy nappal előbb eltűnt.

György fellélekzett. A gesztenyefák virágai között sejtelmesen suhant át az éjjeli szellő.

Az istállók felől egy-egy dobbanás hallatszott, Hector hizelegve csuszott az urához.

laszát, melylyel a rendes utra utasított. Második levelében ön egyéb dolgokról beszél, de semmit sem szolt arról, ami a földolog. Kérem önt, nevezze meg azt a személyt, akinek én ezt a megbízást adtam és azt, aki nekem átadta gróf Goluchowski ur választát. Amíg ezek a tények meg nem állapítottak, e kérdés tárgyalása pusztá szóbeszéd alapul. *Pasics N.*

Dr. Vuics berlini levele Pasicsnak, melyet az Odjek ifjuradikális lap közöl így hangzik:

Uram!

Abban a kérdésben, vajon ön csakugyan megkísérelte, hogy magánúton eszközöljön ki Goluchowski grófnál kihallgatást, kénytelen voltam, miután tudtam kívül van dolgom, a legilletékesebb forráshoz fordulni és felkérni Goluchowski urat, hogy maga mondja el erről, amit akar és lehet, bár igen jól tudtam, milyen kockázatos ez rám nézve, már az ő kényes állásánál fogva is. Levelemben különösen hangsúlyoztam, hogy az ügy egy férfi becsületét és lelkiismeretét nyugalomra érinti, mert ön tudja, hogy én inkább magamra venném a keresztet, minthogy lelkiismeretemet megterheljem. Gróf Goluchowski ur oly szives és előzékeny volt levelemre ezt válaszolni: Ismételt hallott ugyan róla, hogy Pasics miniszterelnök vele beszélni óhajjt, de sajnálja, hogy most oly hosszú idő után és a munka és a beszélgetések olyan nagy tömege után nincs már abban a helyzetben, hogy autentikus felvilágosítást adjon az időpontról, a személyiségről és a részletekről. Ez diplomatikusan van mondva, de teljesen elég. Ezáltal mindazok után, amiket erre nézve eddig megtudtam és amit az ön titkolódzásából kivettem, rám nézve tagadhatatlan tényné vált, hogy ön csakugyan magánúton, tehát az én hátam mögött (mert a legutóbbi három év alatt, a midőn bécsi követ voltam, ön sohasem szolt nekem erről a dologról semmit), igyekezett Goluchowski grófhhoz jutni. Mily célból és ki által? Már az is, hogy ön eltitkolta és eltagadta magát azt a tény, hogy Gruics ur kormányzata idején Bécsben volt, gyanút kell, hogy keltsen szándékainak tisztasága iránt. A mi azonban azt a személyt illeti, aki közben járt és akit kívánja, hogy megnevezek, ez az ön bizalmi embere volt és ezért nem lehet az én tanum. És most még egyet: Ha önnek van bátorsága az ön lapjában a Samoupravában azt mondani, hogy amint ön észrevette, gr. Goluchowski ur nem volt pontosan értesülve a szerb kormány szándékairól és az ország viszonyairól, úgy nekem mint volt bécsi követnek jogom van önnek ezuttal csak annyit mondani: Az ön intrikái a Bulgáriával való vámunióra vonatkozó szerződés körül és az ön ígéretei, amelyeket ön oly gázdagon és tekintet nélkül szokott adni, ha szükségesek, hogy minél előbb hatalomra jusson, ezek okozták a mai súlyos helyzetet. Ez kényszerített engem, hogy Bécsset elhagyjam. Az ön vágyakozása a hatalom után sem tekinteteket, sem határokat nem ismer, csak hogy ennek költségeit Szerbiának kell fizetnie. Ezek után nem állok tovább csupán rendelkezésre, hanem nyugdíjamat követelem. *Dr. Vuics N.*

Az osztrák választások után.

Bécs, május 30. (*Saját tudósítónktól.*) A német szabadelpvüpart központi választási-bizottsága fel van habborodva azon, hogy a német szabadelpvü pártok kiküszöbölték maguk közül a Bécsben megválasztott három szabadelpvü képviselőt, mert ez az eljárás nemcsak az illető képviselők megsértése, hanem a központi választási-bizottságé és egyben a bécsi szabadelpvü német választóké is. A polgárság nem várja be a német pártok blockjának megalakítását, hanem tiltakozó nagygyűlést fog tartani. Cseh- és Morvaországban is tiltakozó gyűlésekre készülnek a német választók. A teplitzi német egyesület határozatban tudatta a német pártokkal, hogy eljárásukat *Hock* és *Kuranda* képviselőkkel szemben nem tartja a párt elveivel megengedhetőnek.

Tetschenben *Reitner* szociáldemokrata képviselőt az antiszemita „Nordböhmische Volkszeitung” szerkesztőjének megsértése miatt ma 50 korona pénzbírságra ítélte a törvényszék. Érdekes az ítélet megokolása, amely kifejti, hogy a képviselői immunitás csak a Reichsrath megalakulásakor lép érvénybe.

A terrorizmus a dnmában.

Pétervár, május 30. A дума a rigai eseményekre vonatkozó interpellációval foglalkozott, ahol az interpellációs bizottsághoz érkezett jelentések szerint a fogházban letartóztatottak kínzásoknak voltak kitéve. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy az igazságügyminiszterium hivatalnokai az erőszakoskodásban, amelylyel őket vádolják, nem vettek részt és hogy a bizottságokhoz erre

nézve érkezett jelentések teljesen hamisak. *Makarow*, az igazságügyminiszter segédje is felszólt és kijelentette, hogy a rendőrség sohasem követte el azokat a kínzásokat, amelyekről a bizottság oly sokat beszél. Emlékeztetett a terrorisztikus cselekmények tömegére, melyeket 1906-ban és 1907 elején elkövettek és amelyeknek számos áldozata volt. Az igazságügyminiszter és *Makarow* kijelentései és különösen az utóbbi beszédének végső passzusa következtében a vita váratlan terjedelmet ölt. Számos szónok foglalkozik a terrorista cselekedetekkel és az általános politikával.

Az ülés 8 óra 10 perczkor ért véget.

A mai ülés után a helyzetet *válságnak* mondják, az összes mérsékelt körökben felháborodást kelt az a vonakodás, hogy a дума a terrorizmust elítélje.

A kínai lázadás.

Honkong, május 30. (Reuter.) A kormány csapatai Kvantung mellett megütözköztek a fölkelőkkel, vezéreiket elfogták és zászlójukat, valamint felszerelésüket zsákmányul ejtették. Csaoouba újabb 2000 ember indult. Egy ágyunaszád a 15. ezred több csapatával elindult Kantonból, hogy a svatovi csapatokat erősítse.

Tengerészek sztrájkja.

Marseille, május 30. A tengerészeti lajstromokba fölvetett tengerészek ma kimondták az általános sztrájkot.

London, május 30. Glasgowi távirat szerint az ottani tengerészek sztrájkja akut stádiumba lépett. Newcastlei jelentések szerint a egyesült gépgyár-egyesületek munkásai a sztrájk mellett nyilatkoztak, ha béremelési követeléseiket nem teljesítik.

Titokzatos öngyilkosság.

— Mi történt a gróf Haller-utezában? —

Budapest, május 30.

A késő éjjeli órákban egy titokzatos katonai öngyilkosság felől kaptunk hézagos értesítéseket. Hírforrásunk csak annyit mondhatott, hogy tegnap vagy tegnapelőtt a 86-ik gyalogezred gróf Haller-utcai laktanyájában egy számvevő altiszt öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosság körülményei azonban szerfölött gyanusak, mert a halott hozzátartozóit szigorú kihallgatás alá fogták, sőt a téraparancsnokság kérésére a rendőrség az öngyilkos családtagjai közül egyet — vagy pláne többeket le is tartóztatott.

Információink alapján kérdést tettünk az ügyben a rendőrfőkapitányság központi ügyeleténél, ahol azonban semminemű utbaigazítást sem kaphattunk, mert sem akták, sem jelentések nem voltak az esetről. Ezek után kénytelenek voltunk a késő éjszakai idő daczára is, a katonai hatóságoknál járni utána a dolognak, hogy a rejtélyes ügyben tájékozódást szerezzünk. Ezen az uton tudtuk meg a következőket:

Kedden délután a 86-ik gyalogezred gróf Haller-utcai kaszárnyájában agyonlőtte magát *Perl Gyula* őrmester, az ötödik század számvevő altisztje. Az öngyilkos szolgálati revolverével hajtotta végre cselekedetét hivatalos szobájában és szörnyet halt. Holttestét beszállították a 16. számú helyőrségi kórház hullaházába.

Az esetről nyomban jelentést tettek az ezred parancsnokának, aki elrendelte, hogy az ötödik század pénzkezelését és följegyzéseit átvizsgálják. A vizsgálat adatai aztán szenzációs eredményekre vezettek. Kiderült ugyanis, hogy az öngyilkos kezelő-őrmester nagy visszaéléseket követett el. A pénztárból nagyobb összegek hiányzanak, amelyek sehoh elszámolva kincsenek. Ezek alapján ártirt az ezredparancsnokság a rendőrséghez és kérte az öngyilkos *Perl Gyula* hozzátartozóinak kihallgatását. A rendőrség azonnal eleget tett a parancsnokság fölshóltításának, kihallgatta a hozzátartozókat s a kihallgatás után egyet, vagy talán többeket is a hozzátartozók közül, letartóztatott.

Hogy kik a letartóztatottak és hogy miért tartóztatottak le őket, azt nem sikerült megtudnunk. Aminthogy nem tudtuk megállapítani a *Perl Gyula* által elkövetett visszaélések minéműségét és nagyságát sem. A rendőrségen nem tudnak róla sem-

mit, hogy mi történt tegnap a gróf *Haller*-utczában.

Az eset azonban olyan különösen homályos, olyan rejtélyszerű, hogy ezekkel a hézagos információkkal a nyilvánosság be nem érheti. Okvetlenül tudnunk kell, hogy nem ártatlan áldozat-e *Perl* Gyula, vagy ha bűnös, hát miben bűnös, hogy a családját is letartóztatják. Már csak azért is, mert magáról a sikkasztásról is nagyon kalandos hírek szállonganak. Egyrészt igen nagy összegekre teszik a hiányzó készpénzt és raktári dolgok összegét, másrészt pedig és pedig illetékes katonai helyeken 60—80 koronánynak mondják a kárt. Azonban az is nagyon hihetetlenül hangzik, ha tény az, hogy az öngyilkos családtagjait is letartóztatták. S végül teljesen érthetlenné teszi az esetet az a körülmény, hogy a rendőrfőkapitányságon minderről semmit se tudnak. A tegnapi, vagy a tegnapielőtti központi ügyeltesnek pedig, aki az ezredparancsnokság kértére eljár a dologban, sőt letartóztatást is eszközölt, tudnia kellene felőle. Lehetetlen, hogy jegyzőkönyvek ne lennének a dologban valahol, vagy valakinél! És miért nem került az eset a rendőri sajtóiroda útján nyilvánosságra? Hiszen öngyilkosság és letartóztatás történt?

Ezekkel a feleletet váró kérdésekkel szemben csak egyetlenegy tény van, amit megállapíthatunk. Az, hogy *Perl* Gyula számvevő őrmestert tegnap már el is temették, még pedig minden katonai pompa nélkül.

UJDONSÁGOK.

A jelagini rab.

Rövid, de annál többet mondó távirat jelentette, hogy a császár *Stolypin* miniszterelnöknek nyári tartózkodási helyül rendelkezésére bocsátotta a tulajdonában levő Jelagin-kastélyt. Ez a kastély egy szigeten fekszik, melyet most sodronyból fonott kerítéssel vettek körül és az egész szigetet hatvan ivlámpa fénye fogja bevilágítani. Ezen kívül minden száz lépésre egy őrt állítanak s mindegyike mellé egy jelzőkészüléket, mely az épület telefon-szobájába vezet. A császár azonban még többet is tett hűségese szolgálójáért, mert a felső ur kegye kimeríthetetlen, ha egyszer valakire rábocsátja sugarait. A sziget körül több torpedó fog állandóan czirkálni, nehogy az atyuska hü népe valamelyest kárt tegyen legelső bizalmasában.

Stolypin miniszterelnököt a császár atyai gondoskodása bizonyára mélyen meghatotta, és ezt az újabb kegyet is nagy örömmel fogadhatta. Hiszen kinek ne esnék jól a nyugalom e tündéri kastélyban, oly fárasztó munka után, mint amilyenben *Stolypin*nek része volt. Hiszen csak szempillantást kell vernünk a Péter-Pál erdőre, a szi-bériai olombányakba és azok statisztikájába, kik életüket a bitófán végezték, akkor azonnal mértékelní tudjuk azt a gigási munkát, melyet ez a férfiú végzett. És a közmondás szerint munka után édes a nyugalom. Még akkor is, ha az ember fáradt fejét nem a Jelagin-kastély tündéri termében hajlja nyugalomra.

Csak hogy *Stolypin* miniszterelnök még pihenésében sem olyan köznapias, mint más ember fia.

Magunkfajta ember csendesen elsétálgatna a fővényes parton, teli tüdővel szivná az illatos, friss levegőt és elhallgatná egész nap a szellők suhogását, melyek a kastély évszázados fái közt oly titokzatos dalokat zengenek.

A szent Oroszország mindenható miniszterelnöke talán nem ilyen álmódzó ember.

Miről is álmódozhatnék?

Azokról a vérfürdőkről talán, melyek végig öntözték Oroszországot? Vagy talán azokról az áldozatokról, kiknek vérért vette, csak azért, mert hangoztatni merészelték, hogy emberek és követelik emberi jogait? Ezek az álmok valószínűleg kínosak lennének a jelagini-rabnak.

Mert *Stolypin* miniszterelnök valóságos rab

lesz a jelagini tündér-kastélyban. A sodronykerítések, a villamos ivlámpák, a fegyveres őrcsapatok, a tiitkos rendőrök és a czirkáló torpedók, mind megannyi alkalmatosság lesznek egy cifra kalitkának, melynek egyedüli rabja maga *Stolypin* miniszterelnök. A hatalmas férfi életét talán jobban félti itt a csendes magányban, mint otthon Szentpétervárott, pedig ott a hatalom szuronyerdejének védelmében is folyton feje fölött csing a tett embereinek Damokles kardja. Vajjon akadna-e szent Oroszországban egy ember is, ki *Stolypin* nyaralását irigyelné? Az utolsó muzsik is nyugodtában hajlja le a fejét, mint ő, ki a császár után az első s akinek vaskezeit megérzi Oroszország minden szabad gondolkodó embere.

Naptár: Péntek, május 31. — Római katolikus: Petronella sz. — Protestáns: Edus. — Görög-ország: május 18. Pét. Dést. — Zsidó: Sivan 18. — A nap köel foggel 4 óra 9 perczkor, nyugszik esti 7 óra 46 perczkor. — A hold köel este 11 óra 49 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 59 perczkor. — A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad délután 4 órakor. — A képviselőház elnöke fogad fél 9-től fél 10-ig. — A képviselőház közlekedésügyi bizottságának ülése. — A Székesfehérvári Múzeum megnyitása délután fél 12 órakor. — A Magyar Székesfehérvári Múzeum megnyitása délután 5 órakor. — A Varmegyei Magyar Iskolák-Egyesület értekezlete délután 5 órakor. — A Varmegyei-utca 7. szám alatt. — Az I. kor. Paulai Szent Vincze-Egyesület közgyűlése délután 5 órakor a királyi vár plébánia hivatalában. — Óriánbúvá-vörösnay a Margitszigeten. — A keresztény-nyszocialista munkások nagygyűlése esti 8 órakor Kálvária-tér 1. szám alatt. — A Társadalomtudományi Társaság tolviasó ülése este fél 7 órakor. — A Nemzeti Szalon rendezés miatt zárva. — A Könyves Kálmán művelődési társaság Nagymező-utczán szalonja rendezés miatt zárva. — A Hentli kiállítás az Uránia Kirgói-téri szalonjában nyitva 9—2-ig. — Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum régészeti részlegének nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva 10—2-ig. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Szechenyi Múzeum az Akadémia-ban megtekinthető 1 korona belépő-díjjal. — A Goethe-szoba az Akadémiában nyitva 9—12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—12-ig és 3—6-ig. — A Közelkedési Múzeum nyitva a Városligetben 9—12-ig és 3—6-ig. — A Techn. Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 2—8-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig és 6—8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervezőintézet 9—12-ig.

Urnapija. A mai Urnapját a hagyományos szertartások közt kegyelettel ünnepelte meg a katolikus egyház. Az istentisztelet és a körmenet nagy diszszel ment végbe. A budavári koronázó Mátyás-templomban reggel hétkor volt az istentisztelet, amelyre tömérdek ünneplő közönség gyűlt össze. A templom előtt *Beniczky* felügyelő vezetésével nagyszámu rendőr ügyeit a rendre a templomban pedig *Andersz* százados és *Halász* főhadnagy vezetése alatt alabárdos koronaőrök álltak díszőrséget, továbbá a budai Ferencz József-intézet egyenruhás növendékei. A főhajó padjai közt fehérruhás, apró leánykák sorakoztak, akik virágot szórak a bevonulók elé. Kinn a Szent-Háromság-téren és a szomszédos utcákban a budapesti helyőrség katonái foglaltak állást, a kordont a 6. ezred és a diszszázadot az 52. ezred legénysége alkotta. A templomban a főszentély padjaiban foglaltak helyet *Günther* Antal és *Josipovich* Géza miniszterek, gróf *Desseffy* Aurél a főrendiház elnöke, *Náday* Lajos a képviselőház alelnöke, *Fülepp* Kálmán főpolgármester, *Szalay* Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, *Boda* Dezső főkapitány, *Szolner* Antal és *Romy* Béla miniszteri tanácsosok, *Almády* Géza fővárosi tanácsnok, *Ajtai* K. Sándor tudomány-egyetemi rektor, *Demkó* György, *Kmetty* Károly, *Hegedűs* István és *Lenhossék* Mihály dékánok és *Ziegler* altábornagy vezetésével a budapesti tábornoki kar tagjai. Az ünnepi istentiszteleten dr. *Kohl* Medárd püspök pontifikált dr. *Nemes* Andor pápai prelátus, budavári apátplébános és nagyszámu papság segédletével. Mire után katonazene hangjai mellett és harangzúgás közben megindult az ünnepi körmenet a Szentháromság-téren, Disz-téren, az Uri- és Tárnok-utczában felállított oltárokhöz. A körmenetben zászlók alatt vettek részt a budai polgári testületek. Az istentisztelet alatt a katonaság ismételt disztűzet adott. Kilencz óra elmúlt, mire a szertartás véget ért és az ünneplő közönség széjjeloszlott.

Személyi hír. Dr. *Pacak* miniszter ma délután Prágába érkezett.

Conrad vezérkari főnök Berlinben. Berlinben a tegnapi katonai gyakorlaton, amelyen a 2. gárdagyalogsági dandár vett részt a császár vezetése alatt, megjelent *Conrad* altábornagy, az osztrák-magyar vezérkar főnöke. A hadgyakorlat után a tisztí kaszinóban reggeli volt, amelyen *Conrad* vezérkari főnök szintén részt vett. *Vilmos* császár a reggeli után beszélgetésbe bocsátkozott a vezérkari főnökkel. A bevonuláskor a császár *Conrad* altábornagy és *Kessel*, a gárdahadtest parancsnokló, tábornoka között lovagolt. A hadgyakorlat után adott reggelen, mely mintegy harmadfél óráig tartott, *Conrad* vezérkari főnök a császár mellett ült, aki az egész reggeli ideje alatt beszélgetett velc. A reggeli folyamán a császár pohárköszöntőt

mondott, amelyben azt mondta, hogy a mai nap disznapja a 2. gyalogdandárnak, annál is inkább, mert *Conrad* altábornagy, a szövetségese osztrák-magyar monarchia hadseregének vezérkari főnöke is jelen van. *Conrad* altábornagy, vezérkari főnök ma délelőtt megszemlélte a jüterbogki tábori tüzőrségi lövőiskolát és este a második számú *Ferencz* császár nevét viselő gárda granátos ezred kaszinójában ebédelt.

Rapaics Radó államtitkár meghalt. *Ruhmwerthi Rapaics* Radó földmívelésügyi államtitkár ma délután Mária Valéria-utca 14. számú házban lévő lakásán elhunyt.

Rapaics Radó Szegeden, 1848. márczius 13-án született. Középkiskoláit Egerben, a jogakadémiát pedig Győrben végezte. Szolgálatát 1870-ben kezdte mint segédfogalmazó az akkor fennállott közmunka- és közlekedésügyi minisztériumban s kiváló tehetségével és szorgalmával gyorsan emelkedett, úgy, hogy 1889-ben, mikor a vízügyek el-látása az akkor ujonnan szervezett földmívelésügyi minisztériumba osztatott, már mint miniszteri tanácsos lépett át ez ügyág élén a földmívelésügyi minisztérium tisztikarába. — Teljes közszolgálatát a vízügyi igazgatás terén töltötte el, mely ügyek fővezetését már akkor is el-látta, amikor 1904. szeptember 24-én a földmívelés-ügyi miniszterium államtitkárává nevezetett ki. Vízügyi igazgatásunk páratlan, minden ízében magyar és a külföld részéről is teljes elismerésre méltott berendezése *Rapaics* fáradhatatlan munkájának eredménye, aki mint a vízügyek adminisztratív vezetője az utóbbi évtizedekben végzett összes nagyszabású állami vízimunkálatok irányítója volt. Nem kevesebb érdemeket szerzett az árvízi védekezések körül; így különösen az 1881. évi csongrádi nagy árvízveszedelemlén rendíthetetlen erélyrel és szaktudásával sikerült Csongrád városát a katasztrófától megmentenie; az utóbbi években pedig lankadatlan buzgalommal látta el a miniszteriumban szervezett országos árvízvédelem központi vezetését. A tiszai törvény (1884: XIV.) az ő munkája és tevékeny része volt a tiszavölgyi társulat központi bizottságának működésében. F téren szerzett kiváló érdemeiért a Szent István-rend kiskeresztjével és a II. osztályú vaskoronarenddel, valamint több külföldi rendjellel tüntették ki. Közszolgálatának harminczhét évre terjedő idejét kemény munkában töltötte és tisztársai között mint szigorú, igazságos, de munkatársait megbecsülő főnök szerzett tiszteletet, felebbvalóit pedig elismerést. Értékes dolgozatai nem egyszer az *Egyetértés*-ben keltek mellé feltűnést. A múlt év végétől kezdve betegeskedett; betegsége a múlt hóban öltött válságos jelleget, míg súlyos, hosszas szenvedésitől ma délután két órakor megváltotta a halál. A megboldogultnak atyja, *Ruhmwerthi Rapaics* Dániel a szabadságharcban tevékeny részt vett mint a magyar tüzérség szervezője s ezért halálra is volt ítélve, de *Radetzky* tábornagy közbenjárására kegyelem útján 18 évi várfogságra változtatták büntetését, amelyből nyolcz évet Olmützben le is ült. Az elhunyt államtitkárt özvegyén, születeti *Gáger* Izabellán, két fián, egy leányan és egy unokáján kívül nagyszámu rokonság gyászolja. Temetése szombaton, június 1-én, délután 5 órakor a kerepesi-uti temető halottasházából fog végbemenni.

A kormány a Boesckay-ünnepe. A június 2-iki böszörményi Boesckay-ünnepe a kormány is képviseltetni fogja magát és pedig amint a rendezőbizottságnak bejelentették *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter és *Mezőssy* Béla államtitkár által.

Kinevezés. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter *Haidekker* Gyula okleveles gépészmérnököt fizetéstelen királyi ipari segédfelügyelővé nevezte ki.

A novigradi gyűlés áldozata. *Badovinac* dr. rezolucionista ügyvéd állapotában, akit a novigradi Starcevic-párti gyűlés alkalmával a Starcevic-pártiak megsebesítettek, olyan rosszabbodás állott be, hogy felgyógyulása kétséges. Jellemző, hogy a tömeget e szavakkal uszították a rezolucionistákra: Nézzétek a magyarokat. Még a Starcevic-párt vezető körciben is sajnálják az esetet és igyekeznek a koalíció példájára fentartani a fegyelmet a tömegekben. A novigradi zavargók elleni vizsgálatot, melyet eredetileg a karlováci jársbírság folytatott, átvette a zágrábi törvényszék. Strohal államügyész és Desman vizsgálóbíró Karlovácra utaztak.

Uj nemes. A király *Manojlovic* János bosznia-hercegovinai főtörvényszéki tanácselnöknek és törvényes utódainak, sok évi hű és buzgó szolgálata elismeréséül, a magyar nemességét a „Bozovicsi“ előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Jenő főherceg Párisban.** A párisi osztrák-magyar nagykövetségen Jenő főherceg tiszteletére, aki tegnap érkezett ide Madridból, reggeli volt, amelyen a főherceg kísérete és a nagykövetség tagjai vettek részt. A főherceg ma este Bécsbe utazott.

— **Szobor Rákócziak.** A „Bács-Bodrog vármegyei Irodalmi Társaság” első ünnepi ülésén elhatározta, hogy országos mozgalmat indít II. Rákóczi Ferenc emlékének a vármegye székhelyén, Zomborban, ércszoborban való megörökítése végett. A belügyminisztérium az országos gyűjtést engedélyezte és most az irodalmi társaság lelkes hangja körlevélben hívja fel a magyar érzelmű polgárságot, hogy áldozatfelleivel tegye lehetővé a zombori Rákóczi-szobor felállítását.

A felhívás szerint a számozott gyűjtőlevelek a Bács-Bodrogvármegyei Irodalmi Társaság—tól (Zombor) kéréndők és azok a gyűjtött összegekkel együtt 1907. évi decz. hó 1-ig a „Zombori Takarékpénztár” címére beküldendők. A takarékpénztár a begyűjtött összegeket a Zomborban megjelenő hírlapokban fogja nyugtázní. A hazafias mozgalom élén a következők állnak: dr. Városey Gyula kalocsa-bácsi érsek, vbt. és Fernbach Károly, Bácsbodrog vármegye és Zombor szabad királyi város főispánja díszelnökök; Vojnits István, Bácsbodrog vármegye alispánja, Hauke Imre, Zombor szabad királyi város polgármestere és Fernbach Péter, Zombor szabad királyi város országgyűlési képviselője, tiszteletbeli elnök; Vértési Károly, a Bácsbodrogmegyei Irodalmi Társaság és a Rákóczi-szoborbizottság elnöke; Rác Soma és Buday Gerő szoborbizottsági alelnökök; dr. Pataj Sándor főtitkár; Prokópy Imre és Trencsény Károly titkárok; dr. Dömötör Győző, Petényi József és Zsoldos Benő jegyzők; végül Vujevich Alajos pénztáros, valamint a 14 tagú választmány.

— **A norvég királyi pár Párisban.** A norvég király ma délelőtt Destournelles de Constanc képviselőt audiencián fogadta. Délben háromnegyed 12 órakor a norvég királyi pár elutazott. A pályaudvaron bucsúzásra megjelent Fallières elnök, Dubost szenátusi elnök, Brisson kamarai elnök, a kormány tagjai és a diplomáciai kar. A pályaudvar felé vezető uton lelkes ovációkban részesítették a királyi párt.

— **Kitüntető anyakönyvvezető.** Hajdu-Szoboszlón Porubszki Jenő, a debreczeni királyi tábla elnöke ma nyújtotta át Rác Gábor nyug. telegkönyvvezetőnek az arany érdemkeresztet. Az ünnepély a városház dísztermében folyt le. Fekete polgármester üdvözölte Porubszkit és a vendégeket, mire Porubszki nagyhatású beszéd kíséretében tűzte fel az érdemrendet az ünnepe mellé. Rác meghatottan mondott köszönetet. Délben 180 terítékű banket volt.

— **Mac Kinley özvegye meghalt.** A meggyilkolt amerikai elnöknek, Mac Kinleynek özvegye szélhűdés következtében meghalt Ohio államban. Az özvegy hat évvel élte túl férjét, jóllehet már régóta szenvedett valami hátgerincz-bajban és már évek óta kocsin töltte. Ugyanabban a villában halt meg, amelyben Mac Kinley feleségül kérte és amelyet csak akkor hagyott el, amikor férje mint Ohio állam kormányzója Columbusban lakott, később pedig mint az Egyesült-Államok elnöke Washingtonba költözött. Az 1901-dik év szeptember havában elkísérte férjét a buffaloi kiállítás megnyitására. Amikor a városba bevonultak, díszsortúzet adtak, amitől annyira megijedt az elnök neje, hogy elájult. Mac Kinley maga vitte eszméletlen feleségét egy barátja házába, ahol buffaloi tartózkodása alatt meg akart szállni. Azután tovább hajtatott a kiállítás területére és ott áldozatul esett a merényletnek. A szerencsétlen elnök még kilencz napig élt. Ez idő alatt neje egy pillanatra sem távozott betegágya mellől, de a rettenetes esemény fölött érzett fájdalom rövid pár nap alatt teljesen megöszítette. A temetés után visszavonult cantoni lakásába és ez időtől kezdve csakis a temetőbe vitte ki magát mindennap és teleszórta virággal a férje és két korán elhunyt gyermekének sírját.

— **Horvátok a pécsi kiállításon.** A pécsi kiállítás területe ma egész napon át a horvát-magyar testvérsülés színhelye volt. Reggeli félnyolcz órakor Eszékről különvonaton 350 kiránduló érkezett meg, kiket a pályaudvaron a kereskedelmi és iparkamara alelnöke, Hoffmann Lajos és a kiállítási végrehajtó-bizottság élén annak elnöke, Zsolnay Miklós fogadott. Utóbbi azon reményének adott

kifejezést, hogy ez a kirándulás a horvát-magyar kapcsolatot minél szilárdabbá teszi. A szlavoniak nevében Seper Kálmán földbirtokos válaszában emlékeztetett arra, hogy tíz nap óta a horvát-magyar viszony megváltozott, de ez mitsem változtat azon őszinte ragaszkodáson, melyet a szomszédos város iránt éreznek és melyet ezen kirándulással dokumentálnak is. Lelkes zsvivózás hangzott fel, mikor a kiállítás területét horvát nemzeti zászlókkal díszítették fel. Az eszékiek éjjelkor utaztak vissza és kijelentették, hogy újabb tömeges kirándulást fognak Pécsre rendezni. A látottak felett elragadtatásuknak adtak kifejezést.

Délelőtt 11 órakor ünnepesen nyitották meg a kiállítás erdészeti, vadászati és halászati csarnokát. Zsolnay Miklós elnök üdvözölve Darányi Ignác miniszter kiküldött képviselőjét, Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsost, felkérte őt a pavillon megnyitására. Tomcsányi a miniszter üdvözlését tolmácsolta és megnyitotta a pavillont. Majd Erreth János főispán üdvözölte a miniszter kiküldötteit, Tomcsányi miniszteri tanácsost, Földi János és Nagy Vincze főerdőtanácsosokat, Boncz Ödön miniszteri tanácsost, a közalapítványi központ vezetőjét. A kiállítás rendezésének érdeme Pánczél Ottó királyi erdőfelügyelő és Pfeifer Gyula központi erdészé. A vendégek a megnyitás után megtekintették a kiállított tárgyakat. Különösen felűnt Montenuovo Alfréd herceg főudvarmesternek a szalkai erdőben lőtt szarvasagancsa, melynek 32.000 korona értéke van. A képzőművészeti pavillont június ötödikén nyitják meg. Ezzel a kiállítás teljesen készen lesz. Ma a kiállításnak az ország minden részéből 10.000 látogatója volt. Az erdészeti pavillon megnyitása után banket volt, melyről Darányi Ignác földmívelési miniszterhez üdvözlő táviratot küldtek.

— **Móka bácsi meghalt.** Sűrűn forgatja a félelmetes csontember haláltosztó kaszáját, — egymásután hullik el közülünk sok-sok jó ember. Ma ismét szaporodott a számuk. Meghalt ma reggel dr. Brüll Mór, fővárosi bizottsági tag, az V-ik kerület városbírája, negyvennyolcz éves korában. Az elhunyt a fővárosi társadalmának egyik legrokonszenvesebb tagja, jótékonyágáról s áldott jó szívről ismert kedves tagja volt, akit állandóan tréfás, humoros hangulata révén mindenki „Móka bácsi”-nak szólított. Tíz éves hivataloskodásán kívül az élet bármilyen komoly eshetőségét átmokázta és még súlyos baját, a nemrégien fellépett nyelvrákját se vette komolyan. Utolsó perczéig vidáman viselte borzasztó szenvedéseit, míg a ma reggel jelentkező halál elkövette vele azt az utálatos tréfát, hogy elvitte magával. Vele egy kedves tipikus alakja tűnik el a főváros közéletéből. Temetése holnap, pénteken lesz, délután három órakor az V. kerületi elöljáróság Honvéd-utcai épületéből.

— **Az ostendai sakkverseny.** A csütörtöki tizenegyedik forduló eredményéről tudósítónk a következőket táviratozza: A nagymesterversenyben ma csak egy játszma nyert befejezést. Schlechter és Csigorin között, mely a bécsi mester győzelmével végződött. A Marshall—dr. Tarrasch és Burn—Janovszki parti egyenlő állásban félben maradt. A mesterversenyben Forgács nyert Duras ellen, Salve legyőzte Metgert, Bernstein nyert Marco ellen, Swiderski dr. Perlis ellen, Cohn W. veszített Shories ellen, Shoosmith nyert Van Vliet ellen és Scheve legyőzte Spielmann. A Billecard—John, Teichmann—Süchting, Leonhardt—Jacob, Cohn E.—Snosko—Borowski és Blackburne—Niemzowitsch játszma remisvel végződött, míg a Rubinstein—Tartacower parti, világosnak jobb állásban függőben maradt. Johner beteg lett s így kénytelen volt a versenyből kilépni, tehát a mai ellenfele, Mises szabadnapos volt. A függő játszmák közül remisvel végződött Perlis—Metger és John—Swiderski parti. Jacob megnyerte partiját Salve ellen és Marco veszített Scheve ellen. Johner kilépése folytán a verseny állásában lényeges eltérések keletkeztek, miután az általa játszott partikat törölték. A verseny állása a tizenegyedik forduló után:

Nagymesterverseny: dr. Tarrasch 7 (1), Schlechter 7, Janowski 5½ (1), Marshall (2), Burn (1) 4, Csigorin 2½ (1).

Mesterverseny: Mises, Swiderski 8, Niemzowitsch 7 és fél (1), Rubinstein (1), dr. Bernstein, John, Metger, Salve 6 és fél, Forgács (1), Tartacower (1), Shories, Snosko-Borowski, Spielmann 6,

Cohn E. (1), Marco, Süchting 5 és fél, Jacob, Shoosmith 5, dr. Perlis, Scheve, Teichmann 4 és fél, Blackburne 4, Cohn W. (1), Duras 3 és fél, Billecard, Lee, Leonhardt, Mortimer 3, Van Vliet 2 és fél.

A pénteki tizenkettedik fordulón a következő párok mérkőnek: Spielmann—Mises, Forgács—Scheve, Tartacower—Duras, Niemzowitsch—Rubinstein, Shories—Blackburne, Snosko-Borowski—Cohn W., Jacob—Cohn E., Süchting—Leonhardt, Metger—Teichmann, John—Salve, Swiderski—Billecard, Shoosmith—dr. Perlis, Mortimer—Van Vliet, Lee—Marco, Bernstein szabad.

— **A temesvári hármás gyilkosság.** A temesvári rendőrség szentül meg van győződve, hogy a kegyetlen gyilkosságot csakis a két letartóztatott temesvári suhancz, névszerint Kronberger János és Molnár János követték el. Néhány tanu már úgy is vallott, hogy Molnár követte el a gyilkosságot, mialatt Kronberger kint lesben állott. Akadt már olyan tanu is, aki határozottan állítja, hogy a gyilkosság napján látta Molnárt és Kronbergert a vámház körül ólálkodni. Mindenesetre azonban igen terhelő momentum rájuk nézve. A tegnapi nap szenzációja különben az, hogy a vámház közelében, mintegy száz-kétszáz lépésnyire a közvágóhidtól, egy valóságos rablóbarlangot fűdöztek.

Az oduban, melyben könnyen elférhet egy-két ember, két forgópisztolyt és egy kabátot találtak. Azt is megállapították már, hogy az egyik revolvert a Kimmel-czégtől lopták, míg a másikban egy vasuti tisztviselő ismerte fel tulajdonát, melyet tőle néhány héttel ezelőtt elloptak. A rendőrség a délelőtt folyamán a gyilkosság helyszínén különféle terepfölvételeket eszközölt és ott szembesítette a tanukkal a letartóztatott Molnár János és Kronberger Jánost, akik azonban mindezeideig tagadják, hogy a gyilkosságban bármi részük volna. A két gonosztevőt a rendőrség átszolgáltatta a kir. ügyészségnek.

— **Házasság.** Marikovszky György dr. Sebestyén lível június 1-én, déli fél egy órakor tartja esküvőjét a Kálvin-téri ev. ref. templomban.

Péterfi Gyula hírlapíró eljegyezte Drexler Ilonkát Aranyosmaróton.

Sztrechay Agoston dr. trencsényi ügyvéd, Sztrechay Vincze pozsonyi kir. ítélőtáblai bírónak fia, e hó 27-én, Trencsényben oltárhoz vezette Sándor Gábrit, Sándor Ferencz városi tanácsnok, lapszerkesztő és könyvnyomdatulajdonos leányát.

Vig Vilmos bankár, Ujvidéken eljegyezte néhai Pressburger Gábor ügyvéd és neje, született Ofner Matild leányát, Herminát.

Fischer Márton nyiregyházi drogéria tulajdonos, e hó 25-én jegyezte el dr. Bloyer Antal hődmézvászárhelyi vasuti főorvos leányát, Ilonkát.

Herceg Torlonia Marino Velenczében eljegyezte Moore Arthur newyorki nábob Mary Elsie nevű leányát.

Dr. Lessner Richárd miniszteri titkár ma délelőtt tartotta esküvőjét Lukács Miczivel, Lukács József udvari tanácsos, a Hitelbank igazgatójának leányával. A polgári esketést Bárczy István polgármester végezte, az egyházi szertartást Kacziány János esperes. A vőlegény tanuja volt Sztérenyi József államtitkár, a menyasszonyé Kotányi Zsigmond máv. igazgató. Esküvő után a fiatal pár Lukács József házában fogadta nagyszámu tisztelőinek üdvözlését, akiknek soraiiban a fővárosi társadalmának sok számottevő tagját láttuk.

Mérey Kálmán eljegyezte Bozó Eszter kisasszonyt Budapesten.

— **A ki holtan sétál.** Tegnap délután a dunaparti korzón egy feltűnő viselkedésű öreg ur vonta magára a sétáló közönség figyelmét. Az összes szakálu, jól öltözött öreg ember zavaros, fenyegető tekintettel mért végig mindenkit, akivel találkozott. Karjaival koronként a levegőbe hadonászott és érthetetlen szavakat mormogott maga elé. Első látásra nyilvánvaló volt, hogy az öregurnak nincs rendben az agyveleje. Többen tehát figyelni is kezdték, hogy ha szükség lenne rá, mindjárt ártalmatlanná tehessek. Az öregur egy párszor sietve száguldott végig a sétauton, aztán a Bristol-szálló elé érve egyszerre hanyat vágta magát az aszfalton. Természetesen azonnal nagy tömeg gyűlt össze körülötte és egyesek kérdezgetni kezdték, hogy mi baja. Az öregur azonban haragosan rájuk szólt:

— Hagyjanak nekem békét, én meg vagyok halva! Ne beszéljenek hozzám! Nem látják, hogy halott vagyok?!

A járókelők erre rendőrt hívtak, aki az öreg urat bevitte a főkapitányságra. A rendőrség hamarosan megállapította, hogy az illető Harsányi

Adolf 70 éves gabonakereskedő. Harsányinak nemrég még milliói voltak, de a tőzsdén szerencsétlenül spekulált és jóformán egész vagyonát eljuttatta. Régi idegbaja ekkor az öreg embert teljesen hatalmába kerítette. Családja néhány héttel ezelőtt Abbáziába vitte el üdülni, pár nappal ezelőtt azonban haza kellett hozni, mert még betegbb lett a tenger mellett. Fia — aki gépészmérnök és szabadalmi ügyvivő — féltő gonddal ápította apját Akadémia-utca 11. számú lakásán és szigorú őrizet alatt tartotta, mert attól félt, hogy az öreg ur öngyilkosságot követ el. Tegnap délelőtt megszökött fia lakásáról és egyenesen a dunaparti korzóra ment. Harsányi tragédiáját kereskedői körökben mély részvét kíséri. A szerencsétlen embert a lipóimezei tébolydába szállították.

— A hadtestparancsnok ur vizitál. Pompás humorral ugratta meg a napokban egy tréfaszerető köztitűz a komoly katonai czopfot. Bartek Ferencnek hívják a jókedvű legényt. Kint elszórkózott valahol a városban és egyéb dolog hijján támadt benne az ötlet. Bement egy kávéházba és telefonon fölhívta a térparancsnokságot. A parancsnokságnál összeköttetést kért az Üllői-ut és Ferenczkörut sarkán lévő Mária Terézia-kaszárnyával, ahol a 86-ik közösgyalogezred van elhelyezve. A telefonösszeköttetést hamarosan megkapta s a telefonnál a csöngetésre a kaszárnyainspekeziós tiszt jelentkezett:

— Halló, ki beszél — mondta Bartek németül.
— Nyolcvanhatodik gyalogezred kaszárnya inspekeziós tisztje volt a válasz.

— Itt Uexküll-Ghyllenband hadtestparancsnok ő exczellenziájának hadsegédje, — mondta Bartek; s az inspekeziós hadnagy bizonyára haptákba vágta magát a telefonnál.

Bartek ezután kiadta a parancsot:
— A hadtestparancsnok ur ő exczellenziája holnap délután kaszárnyaszemlét tart. Minden rendben legyen fogadtatására. Az udvaron egy zászlóalj legyen felállítva teljesen diszben, frontál a kapu felé, tartalékosok a balszárnyon.

Az inspekeziós tiszt nyomban jelentést tett a magas látogatásról az ezredparancsnoknak. Természetesen nagy lett a lőtás-futás, megindult a surolás, tisztogatás, a tiszték vizsgálatot tartottak mindenütt; készültek a fogadásra.

Másnap délután felállították a zászlóaljat, úgy amint a „hadsegéd ur“ megparancsolta, — teljes diszben, frontál a kapu felé, tartalékosokat a balszárnyon. A tiszték újból szigorú vizsgálatot tartottak, megnézték minden gombot, még a bakkancségeket is; rendben várták a generálist.

Vártak, vártak, de a hadtestparancsnok nem jött. Beesteledett már, amikor még künn állott a csapat, de a hadtestparancsnok még mindig nem jött el. Végre is lefújták a zászlóaljat, a legénység betért a szobáiba, a tiszték pedig törték a fejüket, mi lehet az oka a hadtestparancsnok elmaradásának.

A kötéltre való Bartek pedig ezalatt ott sétálgatott a kaszárnya előtt, vidám, jó hangulatban és pokoli lelki nyugalommal nézte a nagy várakozást. A lefuvással azonban nem intéződött el a dolog, mert az ezredes kérdést intézett a hadtestparancsnoksághoz a látogatás elmaradása miatt s ekkor kiderült a turpisság. Azonnal szigorú nyomozás indult, amely csakhamar kiderítette, hogy Bartek Ferenc, a VI. tüzérezred köztitűze volt a felültető, aki is most, egy sötét lyukban ül, szegény feje, várva a tréfa után következő feketelevest.

— **Zalatozás.** Isszeni Iszer Ernő, a budapesti társaságnak egyik legszeretetteljesebb, ritka agilis, ritka derék fiatal tagja halt meg ma reggel négy órakor váratlanul. Néhány nap óta influenza gytörte, de betegsége egyáltalán nem látszott veszedelmes jellegűnek, míg tegnap este hirtelen, váratlan szivgyengeség állott be s az erőteljes, edzett harcművész esztendősi fiatal ember ma reggel négy órakor megszünt élni. Iszer Ernő elsőosztályú fővárosi tanácsjegyző volt s a VI. kerületben működött, mint h. anyakönyvvezető. Kitiűnő modoráért, ritka szolgálatkészségeért, előzékenységeért őszintén szerette mindenki, akinek hivatali dolga volt vele, előjárói pedig bánták munkabírását, szerették nagy tudása, komoly képessége s lelkiismeretessége miatt. A fővárosi társadalmi életéből is kivette munkás részét. Oroszlánrész illeti meg a VI. kerületi függetlenségi kör megalapításában, amely nagy érdemei elismerésül al-elnökévé választotta. Haláláról a kör külön gyászjelentést ad ki s a szombati temetésén testületileg jelenik meg. Koporsója fölött a kör ügyvezető elnöke, dr. Starck Andor mond emlékbeszédet s Iszer Ernő érdemeit a kör jegyzőkönyvileg örökíti meg. A korán elhalt, nagyjövő tanácsjegyző halálát kiterjedt rokonságán kívül özvegye, szül. Kurucz Ródi Irma gyászolja.

Bürgerstein Henrik, a megyeri vízműtelep gépésznék leánya, Bürgerstein Irma 21 éves korában meghalt. Temetése ma délután 4 órakor volt az Újpest, Váci-ut 86. számú gyászházban.

Dr. Rieger Bohuslav báró, a prágai cseh egyetem történeti tanára, Rieger László Ferenc egyetlen fia, tegnap este Dudniban, Karlstein mellett, ahol egy vakbélgyulladás folytán szükségessé vált operációt akart kiheverni, meghalt.

Rupert-Nyblom Károly, az upsalai egyetem volt tanára és a svéd akadémia tagja ma meghalt Stockholmban.

— **Pinczésstrájk a Hangliban.** Tegnap délután egész váratlanul, mint a hirtelen jövő nyári zápor, pinczésstrájk tört ki a Vigadó-kávéház dunaparti kioszkjában, a Hangliban. Az ügynek természetesen előzményei vannak, amelyek sok tekintetben a strájkoló személyzet részére billentik szimpátiánkat. Evva Lajosnak ugyanis, a kioszk bérlőjének van egy üzletvezetője, aki teljhatalmu korlátlan-sággal intézi az üzlet ügyeit. *Hatala* Istvánnak hívják a Hangli mindenható kormányzóját, akinek súlyos kezét bizony régtől fogva sanylik a szegény alkalmazottak. Legutóbb is, hogy a kioszk személyzete valami kis béremelésért akart a gazdához fordulni, *Hatala* üzletvezető a kezdeményező három pinczért szonika elbocsátotta. Tegnap délután három óra után, amikor munkába akartak állni, kijelentette előttük, hogy nem reflektál rájuk többé. A méltatlanul elbocsájtott pinczerekkel azonban a többiek, a konyhaszolgák, tűzilegények, sőt a kaszírő is egyszerűen kivonultak a kávéházból. *Evva* Lajos és buzgó üzletvezetője nagyon meg voltak rémülve, mert a kioszk lassankint telni kezdett és nem volt senki, aki a vendégeket kiszolgálja. Ezalatt a strájkoló memo- randumot készítettek, amelyet *Neumann* Izidor-nak, a szakszervezet szervező-bizottsága elnöké-nek adták át, aki most már megkezdte *Evva* Lajossal a békéltető tárgyalásokat. A memorandum-ban a követelések között két pont szerepelt: hogy a kért fizetésjavítás megadassék s hogy a szezon alatt csak akkor bocsátható el valamelyik alkalmazott, ha erre elfogadható ok van. *Evva* először vonakodott meghajolni a követelések előtt. De a kioszk kertjében a vendégek türelmetlenkedni kezdtek, idő tehát a halogatásra nem igen volt. Ebben a szorongatott helyzetben aztán végül is kénytelen volt a főnök engedni, s az egyezség megkötetett. Erre a strájkoló is beszűntették a másfél órás harcot s nyomban hozzá fogtak a munkához. Meg kell itt jegyeznünk, hogy a kioszk közönsége spontán szimpátiával üdvözölte a győzelmes strájkolókat.

— **A tengeri levegő gyógyhatása.** Mint minden esztendőben, ez idén is ezrével keresik fel az üdülni vágyók a tengert, hogy néhány hét alatt arcuk ismét az egészség színét vegye fel. Bár téves az a hit, mintha az a rövid egy-két hét a tengeri levegőn kiegyenlítene, amit a hónapokig tartó rendetlen élelmód okozott. Ez különösen a lábadozó és a beteg gyermekekre értendő, kik akkor térnek vissza az iskolák poros szobáiba, amikor a tengeri levegő hatásossá kezd válni. Nekik a tengeren való rövid idei tartózkodás mit sem használ. Tartós eredmény csak akkor érhető el, ha ez a tartózkodás legalább néhány hónapig, de lehetőleg évekig tart. Eddig ez bizony nehezen volt kivihető, mert a testi fejlődés mellett a gyermekek szellemileg visszamaradtak. Ez a körülmény okozta, hogy a kolbergi keleti tengeri fürdőhelyen a „Kinderheil“ kelettengeri iskola-szanaszatorium létesült. Ez az iskola-szanaszatorium, dacára rövid fennállásának, már is üdvös szolgálatot tett a gyógyulásra szorult gyermekeknek és nem csak gyógyulást, hanem oktatást is nyújtott, mely csak annál hathatósabb volt, mert az egyes osztályokban csak kevés fiú- és leány-tanítvány van. És mivel az iskola-szanaszatorium télen is működik a tanítás és gyógyítás pillanatig sem szűn meg. A „Kinderheil“ kelettengeri iskola-szanaszatorium mintá-intézet, mely valóságos istenáldása a szegény beteg gyermekeknek.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig, a lakbéreknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasut-állomás a fürdőtelepen.

x **Zászlók**, czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellősebb, 10 f.**

x **Fodor-féle vívőterem** Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Apolló Színház.** Az Apolló Színház felvételi szakosztálya ez uton hívja fel a nagyközönség figyelmét arra, hogy vasárnap, június 2-án délelőtt 12-kor a Kossuth Lajos-utcai korzón, kedvező idő esetén, mozgófénykép-felvételt készít, melyen a közönség nagyobb számban való megjelenését tisztelettel kéri. A kép, a felvétel után néhány nappal, látható lesz az „Apolló Színház”-ban.

Gyilkosság a Thököly-uton.

— Vörböszt. —

Budapest, május 30.

Brutális kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság történt ma éjjel a külső Thököly-uton. Ismeretlen tettesek kivonszoltak egy embert az utcára és ott bestiális módon agyonverték.

Ugy éjszaka 11 óra tájban történt, hogy a Francia-utca és a Thököly-ut sarkán lévő Mészáros Ernő-féle kis, külvárosi korcsmába, beállított nagy lihegve, rendkívül feladott állapotban egy tizennyolcz-husz évesnek látszó legény, névszerint *Breisler* Ferencz, volt postakocsis. A legényt még postakocsis korából ismerték a korcsmában, ott lévén a postakocsik telepe a közelben; a korcsmáros tehát érdeklődve megkérdezte tőle, hogy miért van úgy felindulva.

— Megkergettek az utcán, — mondotta *Breisler*. — Itt lesnek rám a sarkon egy néhányan, meg akarnak verni.

A korcsmáros ki akart nézni az utcára, hogy kik a leleskedők. *Breisler* azonban nem engedte.

— Adjon csak egy pohár sört nekem Mészáros ur! Amig ezt megiszom majd csak elunják a várakozást és odébb állnak.

A korcsmáros erre a söntésbe ment, hogy a sört elhozza. Mig azonban odajárt, az utcáról két ismeretlen nyomult be a korcsmába. Az egyik egy magas barna ember volt, a másik egy alacsony szőke. Az ismeretlenek rárohantak *Breisler*re, lefogták és erőszakkal kivonszolták magukkal az utcára. Ott aztán még vagy hatan vártak rájuk. *Breisler*t támadói legyűrték a kövezetre, a többi erre megrohanta a szerencsétlen, védtelen embert és vasvillával, botokkal, vasdoronggal agyonverték. A szó szoros értelmében szétverték a koponyáját, a testét pedig vasvillával döfték keresztül-kasul.

Mindez természetesen nem történt lármá nélkül. Az áldozat is segítség után kiáltozott. Amig azonban a korcsma személyzete és a közeli rendőrszemek összefutottak, a gyilkosok valamennyien elmenekültek.

Az esetről azonnal jelentést tettek a központi rendőrségnek, ahonnan az ügyletes kapitány és egy rendőrorvos ment ki a helyszínére. A rendőrség emberei a borzalmasan összetépett hullát ott találták a Thököly-ut villamosvágányai között. Mellette egy vasvilla, egy tört vasvillaág és két kalap hevert. Az egyik kalap a korcsmáros vallomása szerint az áldozaté, a másik valószínűleg valamelyik gyilkosé lehet. A bűnjelék után ítélve, a nyomozat arra következtet, hogy a tettesek postakocsisok lehetnek. Különösen a hullá mellett talált istálló-vasvilla vall erre. A kihallgatott tanúk vallomása szerint, a gyilkosság boszu műve lehet. *Breisler* ugyanis, aki mióta a postától elbocsátatta magát, mindenek-szolgálatot vállalt valahol és azóta valóságos harcban állott volt kocsis társaival. A múlt vasárnap meg is veretett kettőt közülök. Azt hiszik, hogy boszúból ezek követték el a gyilkosságot. A nyomozás ezen a csapáson indult meg, eddig azonban semmi jel nem vall az elmenekült gyilkosokra.

A szerencsétlen áldozat hulláját átszállították a bonczani intézetbe.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

F á t u m.

(Dráma 3 felvonásban. Irta: *Zsiros* István. Bemutató a Nemzeti Színházban.)

Megismerkedtünk egy új szerzővel és egy új talentummal. A neve *Zsiros* István, foglalkozására nézve aktív katonatiszt. Jó katona, jó bajtárs lehet. Ezt következtetjük abból, hogy a nézőtérén a hadsereg eléggé jól volt képviselve. Ennyi katonatiszt ritkán láttunk együtt a Nemzeti Színházban. Szubaltern tiszt, főtiszt, és öreg tiszt a földszinten, páholyokban, mindenhol. Akinek műve iránt a bajtársak így érdeklődnek, az bizonyára a

maga világában rokonszenvenek örvend s ezt a rokonszenvet csak egyéni kvalitásainak és katonai érdemeinek köszönheti. S mint jó katona, nyilván kiválik a gyakorlótereken, a kaszárnyákban, ujonczok betanításában, a legényekkel való bánásmódjában.

Szóval alighanem katonái és tisztársai előnyös oldaláról ösmerik, De mi nem ösmertük eddig; nem kallottunk róla semmit. A neve eddig nem merült föl az irodalomban. Annál meglepőbb, hogy ez az aránylag fiatal katonatiszt aközben, vagy azután, hogy katonai fötelességeit teljesítette talált időt és módot a muzeákkal való társalgásra s meg tudta találni az érintkezési pontokat azzal a rendkívül finom érzékeny szövevénynyel, melyet literatárának neveznek. Erre minden valószínűség szerint azért volt képes, mert jól szerkesztett agyveleje van; van érzékeny, a finom impressziók iránt fogékony kedélye, látó szeme, figyelő elméje, olyan palettája, melyen sok-sok szín elfér és ecsetje, amelylyel a színeket keverni tudja. Művészlélek, akinek gondolatai és érzesei összhangban vannak s aki mindent, amit lát, gondol, érez és figyel, összhangba is tud hozni. Nem járatlan a mesesszövevényben s nem járatlan a színpadon sem, azokon a sima deszkákon, amelyeken még az odartartozó emberek is oly könnyen botlanak. Ezt az impressziót tette ránk a szerző és darabja a mai estén.

Nem hiszem, hogy messze esem az igazságtól, ha azt állítom, hogy bizonyos homlokránczolás fogadta a Nemzeti Színház kapuján való kopogtatását a színház vezetősége. Mert ime, ezt a drámát, melynél értékesebb kevés vonult el az idén a publikum előtt, a szezon végére hagyta, a meleg színházi időre, amikor sok embernek elhatározásra van szüksége, hogy színházba menjen. A szezon közepén ez a darab harmincznegyven előadást ért volna el. Így is jól van. A fő és legfontosabb dolog az, hogy ez az új szerző szóhoz juthatott, ha későn is s a benne levő talentum, képesség és erő megnyilvánulhatott. A többi az ő dolga. Ha az első lépésnél el nem bukott, el sem is botlott, pedig egészen a maga lábán járt és senki sem támogatta, a további szabad járást-kelést a színpadon és az irodalomban biztosította magának.

Dicsőségére válik, hogy azt a kört, azt az életet, azt az osztályt vitte színpadra, amelynek kellő közepében élt. Hány ember van a szalonokban, az élet piacán, a kaszárnyában, aki csak néz, de nem lát. Vagy ha lát és figyel, nincs tolla, rajzcszköze, ecsetje, hogy művészi képet alkotna róla, olyat, mely látványosságnak is beillik, mely érdemes a figyelemre. Zsirus István művészi lelke a gondolatok szikráit csiholta ki az anyagból, mely előtte kiterjeszkedett. És olyan helyre állt, mely széles perspektívát nyit előtte és előttünk. S ha már ilyen perspektívák nyíltak előtte, kit ejtenc bámulatba, hogy van bátorsága is szembeszállni előítéletekkel és megcsontosodott hagyományokkal? A gondolkodó ember mindent merit; talán mert ösztöne sugalja, hogy a gondolatnak, ha kifejezésre jut, nagyobb ereje és hatalma van, mint kardnak, pisztolynak, ágyúnak együttvéve.

S ha meglátta a fátumot, amely a nemesen érző, emberileg gondolkodó, a műveltség magaslatán álló katonatiszt fölött lebeg örök Damokles-kard gyanánt, minden fentartás nélkül szembe is száll vele a gondolat és kifejezés akkora erejével, amennyi neki adatott. Ez a fátum a párbaj. A tisztnek párbajoznia kell bizonyos adott esetekben. Ezt követeli a katonai becsület és a férfibecsület kodexe. Nincs kibuvó; nincs megalkuvás. Vagy párbajozik, vagy lehetetlenné válik. Tertium non datur. Ha elvérzik a párbaj színhelyén, vagy ellenfele vérzik el, akit talán emberileg szán, neki párbajoznia kell. Bemutat ugyan egy katonatisztet, akinek horreksége minden kétséget kizár, aki sohasem párbajozik. Herczeg, huszárkapitány, tizennyolcz év óta szolgál. De nem közeledik senkihez tisztellettül; így ő hozzá is csak tisztellettül közeledik mindenki. Modora mindig öntudatosan korrekt és így nem lehet konfliktusa senkivel, a katonai szellemmel, a társadalmi felfogással sem.

De a katonatiszt, akinek szenvedélyeit a fo-

gyelmezett modor és gondolkodás nem szabályozza, párbajozni kénytelen. Konfliktusait más-kepen, mint fegyverrel el nem intézheti. Ilyen fátum lebeg darabjának hőse, gróf Vajkay László főhadnagy élete és boldogsága fölött. Ez a derék és korrekt katona a kaszinóban rajtakapta Gozdanovics Béla nevű embert a hamis kártyázáson. Nem is sejtette akkor, hogy sorsa ennek az embernek a sorsával úgy össze van kapcsolva láthatatlan kötelékkel, hogy sohasem szabadulhattott föbbé. Mégis futni hagyta s nem leplezte le. De kötelességévé tette, hogy a kaszinóból kilépjén és elmenjen Amerikába. Pedig Gozdanovics, a hamis kártyás, ugyanannak a leánynak udvarol, akit Vajkay szeret. Sőt a leány, egy milliomos báró leánya, is szereti a szélhámost. Ragaszkodik is hozzá a leány egész szerelmével és kész érte szüleivel szembeszállni. Gozdanovics ezt tudja s egy évi távollét után visszatér. Kicsikarja a báró beleegyezését a házasságba. Éppen akkor találkozik a szélhámostal a főhadnagy, amikor megtudja, hogy azt a leányt jegyezte el, akit ő szeret. Szenvedélye kilép medréből; indulatában a társaság jelenlétében szemébe vágja a szélhámosnak, hogy csaló.

Viseli is a következményeket, mint korrekt katonához illik. Verekszik. Minden indicium azt mondaná ugyan, hogy nem kell verekednie, hanem becsületbírósa elé viheti a dolgot. De a katonai becsület! És még valami. Tanuja nincs, aki bizonyítaná, hogy Gozdanovics hamisan kártyázott. A két tanu, aki jelen volt, meghalt. De azonkívül tisztában van vele, hogy a leány, akit szeret, szíve egész hevületével ragaszkodik Gozdanovicsához. Nem akarja boldogságát a leplezéssel zavarni. A gróf csak apjának, egy öreg tábornagynak valija meg, hogy Gozdanovics hamis kártyás. Az öreg tábornok belátja, hogy fiának gazemberrel kell összemérnie fegyverét, de meghajlik a tiszt becsület előtt: hisz abban öszült meg. S a párbaj megtörténik. A főhadnagy halálosan megsebesül s meg is hal. A fátum betelt. Egy áldozattal több s az idő elvágta a nemes főhadnagy holtteste fölött.

Nagyjában ezt a témát dolgozta föl a szerző. Hogy epizódja is van a darabnak, melyből harmadik felvonását szövi a szerző, az már nem tartozik a lényeghez. A főhadnagynak kedvese van (melyik szemrevaló tisztnek nincs?) aki anyának érzi magát. Ezzel a leánnyal a harmadik felvonásban halálos ágyán megesküszik, hogy születendő gyermekének nevet adjon és a leány becsületét megmentse. De ez, mint mondtam, epizódnál nem több és nincs is a darab lényegével benső érintkezési pontokkal összefüve. A harmadik felvonás éppen ezért esést jelent a két első felvonással szemben.

De a két első felvonásban a szerző, akinek szárnypróbálgatásait nem láttuk, igazi drámaírónak bizonyul. Technikája biztos, párbeszédei elevenek, jelenetváltozásai természetesek. Gondolatait, eszméit, véleményét szabatosan fejezi ki. Mindent, amit a katonai becsületéről, a társadalmi szabályokról, a párbajról mond, művészen szövi bele a cselekménybe. Nem tolakodik filozófiával, hanem az szinte magától szűrődik le a cselekményből. A hadsereget, a tiszt becsületet a legrokonszenvesebb oldalról mutatja be, ami nem gátolja abban, hogy a tiszt fátumot, a párbajt kellő világításba ne helyezze. Aki a darabot figyelő szemmel nézi, az észreveszi, hogy a szerző, ha keztyüs kézzel közeledik is a kérdéshez, nem fél kimondani, hogy elég volna a katonai becsületbírósa is a becsületbeli ügyek elintézéséhez. Sőt ez elhangzik az öreg, becsületben megöszült tábornagyról is. Ez az ember itt is katona: nem fél igaz meggyőződésének kifejezését adni. S bizonyára nem egy tiszt volt a uőzőtérén, akinek lelkében visszhangzott ez az igazság, melyet korrekt katona és gondolkodó elme juttatott kifejezésre.

És ez, valamint a jó fölépítés, a színek kitünő keverése és elhelyezése, a mese természetes szövege, a jól megfigyelt alakok rajza, a színpadi nyelv, a csoportok és jelenetek természetes beállítása és mozgása előrangú sikert biztosított a darabnak. Minden felvonás után zajosan hívták a

szerzőt, aki nem egyenruhában, de civíliben jelent meg. De egyenruhában vagy civíliben, mindegy: a szerző bevonult győzelemmel az irodalomba s ez a dolog az irodalmi események közé tartozik.

Az előadás elég szabatos volt. A hős szerepét, Vajkay főhadnagyot Beregi játszta s most minden keresett póz s affektált mozzanatok nélkül, ami játéknak is, a darabnak is előnyére vált. Császár, a korrekt kapitány szerepében nagy sikert ért el felfogásával s játékaival. Gál játszta az öreg tábornagyt. S hozott magával akkora rokonszenvet s produkált olyan alakítást, hogy világszággal árasztotta el a színpadot. Mesteriebben, rokonszenvesebben, mesteribb rajzolatallal s mélyebb érzéssel nem lehetett ezt a szerepet eljátszani. A nők közül Lenkei Hedvignek jutott a nagyobb, Vizvári Mariskának s Szacsvainak a kisebb. Mindhárman kifogástalanul játsztak. Új színész is mutatkozott be: Bartos. Sajnos, nem nagy rokonszenvet keltett s nem is mutatott be művészi kvalitásokat. A többi szerep kicsiny és jelentéktelen volt.

Timár Szaniszló.

(*) Opera. A Pillangó kisasszony mai előadásában Pinkerton szerepét hosszu pihenés után ismét Gábor énekelte. Róla színházi-körökben régóta azt beszélték, hogy aligha fog többet énekelhetni és ezért ma bizonyos érdeklődés nyilvánult fellepte iránt. Gábor mai szereplésével bebizonyította, hogy hangját egyáltalán nem veszítette el, bár a magasság ezuttal is erőltet volt és rekedten hangzott. E mellett az intonáció sem volt kifogástalan. Mindez azonban nem jelenti azt, mintha az ő művészi értéke ma kisebb volna, mint azelőtt volt. A mai est csak azt igazolja, amit mi Gáborról már évek óta irunk. Ez egy fiatal, nagyon intelligens, de kis hangu énekes, akit Meister Vilmos, Almaviva, Pinkerton és hasonló más szerepekkel tönkre tesznek. Intelligenciájánál, iskolájánál és finom stílérzékénél fogva bármely szerepet rá lehetne bízni. De az ő hangja egy harmadrendű kis tenor hangocská, amelynek nincs kitaró, fizikai ereje és ezzel a hanggal semmiféle számottevő operában első szerepet reá nem bízának. E mellett ellenségeinek jó barátsága őt folyton énekelte, első helyre tolták és most azután az alig harminczesztendő ember pihenésre szorul. Gábort nem szabad tulbecsülni. Második sorba való, de ott első lehet. A czimszerepet Szamosy Elza énekelte. Ma jobban volt diszponálva, mint multkor. Hangja tisztább, nyugodtabb volt. Játéka és ábrázoló képessége ma is egy zseniális művészno benyomását tette. Nekünk az a véleményünk, hogy az amerikai ut kifárasztotta és pihenésre szorul. A nézőtér majdnem teljesen megtelt lelkes, ünnepi közönséggel. e. a.

(*) Róza Gyula kitüntetés. A király Róza Gyulának, a m. kir. Opera jegypénztárnokának, aki nemrég ünnepelte meg szolgálatának 25 éves jubileumát, az aranyéremkeresztet adományozta. Ez a szép kitüntetés méltán illeti meg Róza Gyulát, aki oly érdemes és általános szeretetnek örvend mindenütt. Róza Gyulát a kitüntetés alkalmából sokan üdvözölték.

(*) Lehár Ferenc magyar állampolgár. Lehár Ferenc a „Vig özvegy“ és sok diadalmas operett szerzője hazajön Magyarországra és magyar állampolgár lesz, erről szól az alábbi irás, amelyet benyújtott a belügyminiszterhez.

Nagyméltóságú Belügyminiszter ur!

Alólirott Lehár Ferenc cs. és kir. katona-karmester és neje Krisztina törvényes fia, aki 1870. évi április 30-án Komáromban születtem s Magyarországon nevelkedvén — bár sorsom hosszabb-rövidebb ideig elvont is hazámtól s jelenleg is Wienben tartózkodom — magémat 1879. évi I. t. cz. 19. szakasza alapján eddig is magyar állampolgárnak tartottam és mindig arra törekedtem, hogy mint magyar művész hazámnak becsületet szerezzek.

Szerzeményeim Tatjana, Pesti nők, Drósfőt, Mulató Istenek (mikor a folyamodvány kelt, nem járták még be a világot a „Vig özvegy“ melódiai) legtöbb helyen előadattak. Legfőbb óhajom — miután hírnevét szereztam magamnak — a legrövidebb időn belül hazámba visszatérni. Nem óhajtom azonban, hogy magyar állampolgárságom kétségesnek tekintessék, azért a csatolt közégi bizonyítvány melléklésével tisztellettül aziránt folyamodom: Méltóztassék az 1874. évi I. t. cz. 19.

telmében — mely szerint mindaddig, míg idegen honosságuk be nem bizonyosítottatik, magyar állampolgároknak tekintendők, akik a magyar korona országain belül születtek — kimondani s az erre vonatkozó okiratot is kiadni, hogy én komáromi születésem és illetőségem után magyar állampolgár vagyok. *Lehár Ferencz.*

Most a Lehár-ügy aktacomója Kolozsvárt van. *Bezerédj* Viktor államtitkár azért küldte le a már több kilót nyomó iratokat, hogy megállapítsák: „Lehár Ferencz édesapja fizetett-e 1879—86 között Kolozsvárott adót? Néhány hét alatt elintéződik ez az ügy és *Lehár* újra magyar állampolgár lesz.

(*) **A Siposs-Akadémia vizsgálja.** Évtizedek óta a hangverseny-évszak egyik kimagasló eseménye szokott lenni Siposs Antal zeneakadémiájának a hangversenye. Az ideit május 30-án tartották meg a katolikus kör nagy dísztermében, amely ez alkalomra zsufolásig megtelt a legelőkelőbb fővárosi hölgyközönséggel. Az akadémia huszonöt legkiválóbb tagja játszott s egyesek a legtisztább művészetet nyújtották. Ilyenekül említendők *Doletsko* Margit (*Wachs*: Valse impromptu), *Kerekes* Endre (*Ketterer*: Romance) és *Kann* Henriette (*Sipos*: A zsuron). Nagyon ügyes és választékos játékot mutatott be *Gemeiner* Rózi (*Liszt*: Magyar rapszódia), *Humayer* Erzs (*Rubinstein*: Tündértáncz), *Humayer* Gizella (*Sipos*: A kolostor), *Kármán* Ilona (*Abrányi*: Patak partján) és *Pacsu* Irén (*Aleiter*: Volette Indienne). A többi növendék is mind meglepő szabadsággal játszott el a vizsgadarabját, melyeken meglátszott ugyan a szorgalmas készülődés, de az is, hogy játékok hasonlíthatatlanul biztos és szilárd alappal bírnak, melyre aránylag könnyű volt építeni. A Siposs-Akadémiának éppen abban van a legnagyobb erőssége és vonzó ereje, hogy ott még a kevésbé tehetséges növendék is olyan kifogástalan technikai ügyességre tesz szert, amely játékát élvezhetővé teszi, aki pedig tehetség birtokában kerül ez intézetbe, olyan kiművelésben részesül, amely későbbi művészi pályájának veheti meg alapkövét. A közönség teljes gyönyörűséggel élvezte a remekül előadott darabokat és a hangverseny végén kitüntető ünnepelésben részesítette az örökifjú mestert. A hangverseny 1/2 tizenegy órakor kezdődött és 1/2 három óráig tartott, anélkül, hogy az érdeklődés csak egy pillanatra is lazult volna. Legvégül a növendékek virággal árasztották el szeretett műterüket.

(*) **Gyenes László kitüntetése.** *Gyenes* Lászlót, a Nemzeti Színház kitűnő tagját harmincz évi színészi jubileuma alkalmából csak nemrég ünnepelték kollégái. Ő ugyan elvonult a nyilvános ünnepelés elől; nem óhajtott dicsőítőket hallani s nem is akart ex abrupto vagy jól betanult szónoklatot mondani. Azonban a közönség mégis megünnepelte, amikor a jubileum estéjén kilépett a színpadra. Bebizonyította a Nemzeti Színház publikuma, hogy azt a színészt, aki harmincz esztendőn át intrikus, tehát ellenszenyes szerepeket játszik, mégis igaz szeretetbe foglalja. Megtapsolták, megéljenzték, koszorúkkal s a rokonszenv minden megnyilvánulásával elárasztották. Most ismét elvonul az ünnepelés elől. Pedig kollégáinak megint alkalmuk volna *Gyenes*-ünnepélyt rendezni. Mert a hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Gyenes* Lászlónak a színművészet terén szerzett érdemei elismerésül a *Ferencz* József-rend lovagkeresztjét adományozta. A kitüntetést bizonyára örömmel veszik tudomásul azok, akik fölteszik, hogy nemcsak a bécsi színészetet méltatják figyelemre legfelsőbb helyen, hanem végre a magyart is; és örömmel fogadják a kitüntetés híreit azok is, akik *Gyenes*ben az embert és művészt nagyrabecsülik.

(*) **Vizsgahangverseny.** A budapesti posta és táviráda tisztviselői ének- és zeneegyesületének zeneiskolája csütörtökön délelőtt tartotta meg idei évszázó vizsgahangversenyét a Magyar Tisztviselői Országos Egyesületének dísztermében. A jelenvolt közönség örömmel hallgatta a növendékek pompás játékát, mely a tanári kar lelkiismeretes munkásságát dicséri. Az összes szereplők kitűnő dolgot produkáltak. Különösen nagy sikert értek el *Bátor* tanítványai közül: *Mallitza* Miczt, *Standt* Erzs, *Demény* Ilona, *Weiser* Erzs, *Tóth* Irén és *Kumberger* Vilma. *Waldmann* tanár tanítványai közül *Bárany* Irma és *Halmos* László. *Willmouth* tanárnak *Koszvinszky* Emil a legkiválóbb növendéke, míg *Vidosfalvy* czimbalomostályában *Kengyel* Ilona és *Müller* Nelly tünnek ki.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Gondviselés egyesület,** amely arra a célra alakult, hogy ápolónöket képezzen ki, ma délelőtt tartotta meg évi közgyűlését gróf *Batthyány* Lajosné elnöklésével. Az évi jelentésből kiemeljük, hogy az egyesületnek, amely eddigelé csak az előkészítés munkálataival foglalkozott, 9 alapító, 23 pártoló és 50 rendes tagja van. A belügyminiszter az egyesületnek, céljai megvalósítására 100.000 koronát adományozott. *Nagy* Etelt, aki a létesítendő intézet főnöknőjének van kiszemelve, az egyesület megbízásából bejárta a Németországban fennálló, hasonló célú intézeteket s tapasztalásairól kimerítően beszámolt. Jelenleg privát lakásban van elhelyezve a Gondviselés intézete, amely csak szeptemberben kezdi meg működését. Azonban van rá kilátás, hogy mihamar saját házában foglaljon helyet. Egyelőre 12 jelentkezőt foglalkoztatnak; e számot azonban évről-évre fokozni fogják. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a belügyminiszternek háláját nyilvánította a nagylelkű adományért. A pénztári jelentés tudomásul vétele után alelnöknek *Edelsheim-Gyulay* gróft választották meg.

(—) **Az Országos Tisztviselő-Szövetség** holnap, pénteken délután hat órakor az újjáirosháza előjárósági tanácstermében igazgatósági választmányi ülést tart, amelyen a Szövetség ügyvezető elnöke, báró *Bánffy* Dezső fog elnökölni.

SPORT.

Budapesti ügetőversenyek.

— Negyedik nap. —

A nyári ügető-meeting negyedik napja eléggé látogatott volt s sportszempontból is meglepette a mértéket, a nap főszámát, a 4000 K-ás Igazgatósági díjat *Mr. Horsefool* jeles amerikai ügetője „*Brownie Wilton*” nyerte *Ryerson* vezénylete alatt *Grattan Bells* ellen, mint ezt előre jeleztük. Az egyes versenyek nagyon változatosak voltak, fogadott és elhanyagolt lovak felváltva győztek. A nap legnagyobb kvótáját a kettesfogatu urkocsis-versenyben *Kund* H, „*Azmon-Girl—Brava O*,” fogata hozta, melyet *br. Sennyey Géza* hozott be elsőnek bravuros hajtás után több mint 13-szoros kvótát juttatva csekély számu hiveinek. A napot befejező bérkocsisversenyt pedig, miként az előrelátható is volt, *Feiser* remek orosz lovai nyerték

A részletes eredmény a következő:

I. **Alcandre handicap.** 2200 K. 2500 m. 1. *Brown J. Darabont*, (*Brown*), 2. *Pusztaberényi* ménes *Imperator*, 3. *Wolai* ménes *Dylla R.* Futottak még: *Ister*. — Tot.: 10: 18. 20: 24, 35.

II. **Igazgatósági díj.** Díj 4000 korona. Táv 2700 méter. 1. *Mr. Horsefool Brownie Wilton* (*Ryerson*) 2. *Wöss* E. *Grattan Bels*, 3. *Mr. Ralph Soci.* Futottak még: *Ibolya*, *Bohun*. — Tot.: 10: 21 20: 23, 23.

III. **Tavaszi handicap.** Díj 2200 K. Táv. 2500 m. 1. *Scharovai* ménes *Marsci* (*Wöss*). 2. *Kund* H. *Bravo Azmon*. 3. *Wienerwaldi* ménes *Prince Gayton*. Futottak még: *Eduard*, *Ittanmár*, *Náni*, *Victoria*. Tot.: 10: 81. 20: 42, 60, 32.

IV. **Féltoronyi díj.** Díj 1700 K. Táv. 2000 m. 1. *Hauser* L. *Zufall* (*Mac. Dowell*). 2. *Wienerwaldi* ménes *Lohengrin*. 3. *Pusztaberényi* ménes *Musa*. Futottak még: *Demimonde*, *Hero*, *Nikolo*, *Dalipan*, *Ernstl*. Tot.: 10: 76. Helyre: 29, 30, 24.

V. **Tátra-verseny.** 3000 korona. 2600 méter. 1. *Wolai* ménes *Ceres* (*Keefe*), 2. *Hauser* L. *Cyk-lonea*, 3. *Dr. Kastner* *Löwenritter*. Futottak még: *Beauty*, *Panni*, *Tutti-frutti*, *Puzsi* lánya. — Tot.: 10: 22, 20: 27, 100, 100.

VI. **Kettesfogatu urkocsisverseny.** 2000 K. 5000 m. 1. *Vencsellői* ménes *Pett—Esztí néni* (báró *Sennyey* G.), 2. *Parnói* ménes *Lukreczia—Muraena*, 3. *Álmási* ménes *Fondor—Bravo P.* Futottak Holnap igen—*Tulipán*, *Csángó—Diabliesse*, *Kópé—Kudarcz*, *Elsa—Fruska*, *Fényes—Bakfisch*. — Tot.: 10: 18. 20: 27, 99, 46.

VII. **Kettesfogatu urkocsisverseny.** Díj 3000 korona. Táv 5000 méter. 1. *Kund* H. *Azmon Girl—Brava O*. (*Br. Sennyey* G.) 2. *Turnischi* M. *Simandl—Turi* Tari. 3. *Br. Sennyey* I. *Estrella—Kikirits*. Futottak még: *Atilla—Betyár*, *Lilly—Tessa*

I. *Ciril—Flash*, *Méltó—Mózes* II. — Tot.: 10: 136, 20: 55, 32, 38.

VIII. **Kettesfogatu bérkocsisverseny.** Díj 600 K. Táv. 3000 m. 1. *Feiser* S. *Barbara Allen—Kadelka*, 2. *Schmidt* F. *Klári—Kékasszony*, 3. *Hikádé* R. *Grosni—Sáró*. Indult még 5 fogat. Tot. 10: 13, 20: 25, 45, 47.

Bécsi nyári meeting.

— Ötödik nap. —

A mai versenynap látványosság tekintetében kiemelkedő száma a Hadseregi akadályverseny volt, melynek 11-es mezőnyéből a favoritált *Perccent* került ki nyerne fejhosszal az akcidence miatt starthoz nem várt *Kukoricza Jancsi* ellenében. A versenyben *Parádé* és *Toncsi* elbuktak, de minden baj nélkül. A többi számok közül *Useful* győzelme az Államdíjban emelkedik ki.

A részletes eredmény a következő:

I. **Simmering-díj.** 3000 korona. 1100 méter. 1. gróf *Sigray* A. pm. *Grey Tick* 56 kg. (*Janek*), 2. *Dreher* A. sm. *Negativus* 56 kg. (*Carlake*), 3. báró *Springer* G. sm. *Folderl* 56 kg. (*Taral*). Futottak még: *János* vitéz (*Walkington*), *Witte* (*Seiler*). Könnyen 3 h, 2 1/2 h. Tot.: 10: 27, 20: 23, 49.

II. **Eladók handicapja.** Díj 2000 korona. Táv 2000 méter. 1. *Dreher* A. 3é pm *Réve* 56 kg. (*Carlake*). 2. *Egyedi* A. id. sm *Paprika* 58 és fél kg. (*Miles*). 3. *Schindler* L. 3é pk *Glücksstern* 49 kg. (*Heidt*). Futottak még: *Kártyás* (*Kisziváth*). Könnyen 1 és fél hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10: 23, 20: 27, 30.

III. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. hg. *Hohenlohe* *Oehringen* pk. *Geständnis* 50 kg. (*Baumgartner*), 2. *Mauthner* V. sm. *Superba* 53 és fél kg. (*Birkenruth*), 3. gr. *Festlich* T. pk. *Hajnal* 53 és fél kg. (*Martin*). Futottak még: *Varázs* (*Miles*), *Malvina* (*Seiler*). Biztosan 1 h, nyakh. Tot.: 10: 54, 20: 34, 28.

IV. **Államdíj.** Díj 5000 korona. Táv. 2400 méter. 1. *Milne* H. 3é stpk. *Useful* 47 kg. (*Heidt*), 2. *Mautner* V. 4é pm. *Kara Mustafa* 56 1/2 kg. (*Birkenruth*). 3. *Milne* H. 3é stpk. *Old Style* 46 1/2 (*Finán*). Futottak még: *Bandi* (*Vivian*), *Capt Jack* (*Fries*), *Kuropatkin* (*Szente*). Biztosan 1 1/2 h. — 5 h. Tot.: 10: 30, 20: 35, 29.

V. **Hadseregi akadályverseny.** 4000 kprona. Táv 4000 méter. 1. br. *Berg* 4é stpm *Perccent* 70 1/2 kg. (*Pakxy* fhdn.), 2. *Nagy* A. száz. 4é pm *Kukoricza Jancsi* 70 1/2 kg. (*br. Eitz*), 3. *Koller* száz. id. pk. *Wnuczka* 69 1/2 kg. (*Wodiáner*). Futottak még: *Mystery* (*Bregant*), *Va bene* (*Ambros*), *Parádé* (*br. Spiegelfeld*), *Fabricius* (*Koller*), *Bij* zabij (*Stárz*), *Toncsi* (*Pálffy*), *Kosmos* (*gr. Vay*), *Arnheim* (*Reiner*). Erős küzdelem után rövid fejhosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10: 48, 20: 35, 30, 31.

VI. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Díj 3000 K. Táv 1000 m. 1. *Vonviller* A. pk *Dorca* 52 1/2 (*lov. Krouzil*), 2. *Meichl* T. sk *Letzte Liebe* 50 (*Gulyás*), 3. *Harkányi* A. sm. *Stromboli* 54 (*Janek*). Futottak még: *Bocskoros* (*Bauer*), *Balsaroch* (*Szilágyi*), *Pisano* (*Birkenruth*), *Bakafántos* (*Vivian*), *Saroscianka* (*Vajda*). Könnyen 2 h. — 5. h. — Tot.: 10: 20, 20: 25, 36, 37.

VII. **Handicap.** Díj 3000 korona. Táv. 1200 méter. 1. *Meichl* T. 4é. pk. *Liebesied* 56 1/2 kg. (*H. Aylin*). 2. *Egyedi* A. 3é. sk. *Rotunde* 45 kg. (*Vivian*). 3. *Schindler* L. 3é. sk. *Marie Louise* 55 1/2 kg. (*Fries*). Futottak még: *Go* (*Southey*), *Medve* *Jankó* (*Janek*), *Trente et quarente* (*Carlslak*), *Pufferl* (*Martin*), *Izé* (*Szente*), *Marinka* (*Krouzil*), *Spikinard* (*Taral* J.), *Sukowiter* (*Walkington*), *Juana* (*Heidt*), *Viola* (*Cockeran*). Biztosan 1 és fél hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik.

Az ezüstlabda döntője.

(M. A. C. győz 1:0.)

A magyar csapatoknak egymás ellen való küzdelme ez idén igen gyakran sokkal élvezetesebb sportesemény volt, mint nemzetközi mérkőzéseink legtöbbje.

A tavaszi szezonnak nem is lehetett méltóbb befejezése a mainál, midőn bajnoki csapatunk a prágai *Deutscher F. C.*-bal mérkőzött és a *Margitszigeten* legértékesebb vándordíjunk *Polónyi Géza* hatalmas ezüstlabdjáért folyt a döntő küzdelem két legjobb csapatunk között.

A díjnak a mai mérkőzés tulajdonképpen második döntője volt, mert az első döntő 1:1 eredményel végződött, győzelmet egyik csapat sem aratott.

A Magyar Athletikai Club és a Budapesti

Beggelkezés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle radio actív

Mezopátiata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzenesében szenvedőknek.

egmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Mezopátiata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzenesében szenvedőknek.

egmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Torna-Club csapatai ma olyan magas színvonalú mérkőzést produkáltak, a melyet magyar csapatoknál még aligha láttunk. Kár hogy a második félidő vége felé a játék meglehetősen erőszakos volt, mert a B. T. C. játékosai mindenáron kiakarták egyenlítani az eredményt, a M. A. C.-től kapott gólt, melyet az első félidő 30. percében a M. A. C. klasszikus csatárai gyönyörű támadás után értek el.

Néhány erőszakoskodó játékosról eltekintve, mindkét csapat tagjai a legnagyobb ambícióval dolgoztak. A B. T. C. védelme valóban emberfeletti munkát végzett azzal, hogy a M. A. C. remek csatársora, melynek minden támadása veszedelmes volt és közvetlen a kapu előtt akadt meg, egynél több gólt nem vágott.

A mérkőzés bírja ugyan két ízben is adott csekély szabálytalanságokért tizenegyest a B. T. C. javára, de mindkettőt kivédte a M. A. C. kapusa. Azt azonban nem vette észre, hogy egy ízben a M. A. C.-nak földön fekvő kapusával, *Bosnyákovics* valódi birkózást rendezett a labdáért. — A B. T. C. csapatába ez a játékos valóban nem volt méltó, oly durván viselkedett.

A M. A. C. mai győzelmével, midőn másodízben nyeri meg az ezüstlabdát, ellenségeinek alapos szomorúságot szerzett, megczáfolván a lehető legényesebben a letöréséről keringő híreket.

() Nemzetközi match. A prágai *Deutscher Fussball-Club* csapata két napos vendégszereplésre jött hozzánk, hogy bajnoki csapatunkkal a *Ferencvárosi T. C.* és a *Budapesti Torna-Clubbal* mérkőzzék. Első mérkőzése ma délután volt a Csömöri-úti pályán a *ferencvárosiak* ellen, mely igen szép és változatos jelenetekkel bővelkedett. A match a *ferencvárosiak* 3:2 eredményes győzelmével végződött, kik az egész játékidő alatt jobbak voltak ellenfeleiknél.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Uj közjegyző. Az igazságügyminiszter dr. Ónody Kálmán makói közjegyző-helyettes Felsővisóra közjegyzővé nevezte ki.

§ Polónyi Géza sajtópöre. Megirtuk annak idején, hogy az ügyészség május 2-án indítványt terjesztett elő aziránt, hogy a bizonyítás Halmos Jánosnak arra a vádjára nézve, hogy Polónyi fővárosi bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel, ne engedjék meg, hanem csakis a cikkben említett négy esetre nézve folytassák le a vizsgálatot. Dr. Lengyel Zoltán ez ellen ellenindítványt adott be, amelyben képletesen kimutatta, hogy a Halmos-féle vádnak az a tartalma: hogy Polónyi fővárosi bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel s erre nézve idézte Halmos nyilatkozatát és Polónyi feljelentését. Erre Lengyel Zoltán azóta összesen 4 csoportot vitt a vizsgálóbíró elé. Ezek közül az első arra vonatkozik, hogy az Erzsébet-téri kioszk dolgában 17 éven át minden egyes meghosszabbításnál ezer forintot kért és kapott Polónyi.

A másik eset arra vonatkozik, hogy a Dunagőzhajózási társaság kérdésében mindaddig ellemezte a társaság kérelmének megadását, míg 10,000 frtot nem kapott. A harmadik azt tartalmazta, hogy Polónyi egész bizottsági tagsága alatt bordélyházak engedélyezésére használta fel befolyását s ezért elő nem sorolható. Sok esetben megfizették. A negyedik eset szerint tisztviselők kinevezését kérte és kapott pénzt. Ezeket felül vállalta a bizonyítást Lengyel Zoltán a cikkben megjelölt esetekben, a Beke Erzsébet-féle zsarolási vádra nézve is, előadván, hogy még igen számos megvesztegetési esetre vonatkozólag is előterjeszti bizonyítékait, ha a valódiság bizonyításának keretei dolgában határozat lesz s ez jogerőre emelkedik. Dr. Kiss István vizsgálóbíró azonban a bizonyítás kereteire nézve nem hozott határozatot, hanem pusztán a Dunagőzhajózási társaság ügyében rendelte el a tanúk kihallgatását és ezeket holnapra idézte be.

Időközben azonban *Thaly* Emil jelentkezett kihallgatás végett s daczára annak, hogy a kihallgatását senki sem kérte, kihallgatása még a tegnapi nap folyamán megtörtént.

Ezek ellenében a napokban dr. Lengyel Zoltán panaszszal élt a vádtanácshoz. Panaszbeadványában arra kérte a vádtanácsot, hogy a vizsgáló-

bíró utasítsa, hogy a valódiság bizonyítása tárgyában sűrűszen hozzon határozatot s azután fogantossítsa a vizsgálatot az összes előterjesztett s előterjesztendő esetekre nézve. Tiltakozik — ezen beadványában Lengyel — az ellen, hogy a panaszos a bizonyítási eljárás megindítása előtt és alatt minduntalan beleavatkozhassék a vizsgálatba, hogy az ellenbizonyítás megelőzhesse a terhelt bizonyítását. Mielőtt e panasz dolgában a vádtanács határozott volna a vizsgálóbíró a tegnapi napon végzést hozott amely szerint követeli, hogy mielőtt a valódiság bebizonyíthatásának megengedhetősége kérdésében határozná, öt nap alatt terjeszse elő Lengyel Zoltán a többi esetekre vonatkozó tényállást és bizonyítást is, mert különben a vizsgálatot az eddigi adatok alapján fogja lefolytatni. E végzés ellen dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Lengyel Zoltán védője a mai nap folyamán felfolyamodással élt. Helytelennek tartja a védő a vizsgálóbíró intézkedéseit.

Ezen panasz és felfolyamodás következtében a bizonyítás kérdése most már egész terjedelmében a vádtanács elé kerül, amely rövidesen Kállay bíró előadása alapján dönteni fog a fölött, minő mértékben engedi meg Lengyelnek a bizonyítást s utasítani fogja a vizsgálóbíró a vizsgálat sorrendjére nézve.

A Dunagőzhajózási Társaság ügyére nézve a vizsgálóbíró megidézte tanúkat: Hüvös Józsefet, Heltai Ferenczet, Wellisch Alfrédet, Sándor Pált és dr. Komlós Ágostot holnap délelőtt fogja kihallgatni.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékként nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Uj! Folyékony Uj!

Vas-somatose

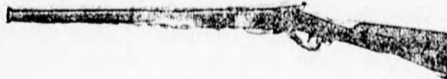
(Somatose vassal, szerves kapcsolatban)

főleg sápkórosoknak orvosilag ajánlva.

Kitűnő étvágyjavító és idegerősítő.

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

VADÁSZFEGYVEREK



Serétes, goiyos, egy-, két- és három-oszvű fegyverek, revolverek, flóbertek

Kizárólag	Rendkívül
elsőrangú	dus
gyártmányok.	választék.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VI., Eötvös-utca 32. szám.

Képes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Osekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

KÖZGAZDASÁG.

A munkaközvetítő-intézet mult évi működése.

A budapesti ipari és kereskedelmi munkaközvetítő-intézet most adta közre hetedik évi működéséről szóló jelentését. A jelentést nyirjesi *Létay* Gusztáv nyug. miniszteri tanácsos, az intézet igazgatója állította össze. A jelentés elsősorban is kiemeli, hogy az elmúlt évben a munkaközvetítő emelkedése következtében az intézet kedvezőbb munkaadókat és munkásokat közötti harez következményeként az építőmesterek a munkázartat okt. 1-én ki nem mondották volna, mert ebből folyólag nemcsak a kőműves és ácsmunka szűntelt, hanem az építőiparral kapcsolatos egyéb iparágakban is jelentékenyen megcsökkent a munka. Főpanaszolja a jelentés, hogy a munkások állandóan idegenkednek az intézettől s azt sztrájkterő intézetnek tartják, — lassankint azonban sikerül az intézetnek meggyőzni a munkások mind nagyobb tömegét arról, hogy a közvetítés az intézetnél pártatlanul és minden befolyástól menten történik. A munkaadók bizalma is mindjobban megszilárdul az intézet iránt s egyre nagyobb számban fordulnak az intézethez. De nemcsak a munkaadók és munkások ezreinek meglegedésével találkozott az intézet a feloltyt évben, hanem a kereskedelmi kormány elismerésével is, mely abban nyert kifejezést, hogy az intézetnek állandóságot biztosított, alkalmazottait véglegesítette és nyugdíjjogosultsággal látta el. Az elmúlt évben is minden lehető megtett az intézet a tanonczügy javítására. Az intézet fentartási költsége a mult évben 60,884 K 60 fillért tett ki, mely összeghez a székesfőváros tízezer koronával járult s a fennmaradó 50,884 K 60 fillért pedig a kereskedelemügyi kormány fordította. Az 1906. év folyamán elhelyezésre jelentkezett 80,883 munkás, míg a munkaadók 60,115 munkásért fordultak az intézethez. Munkát kapott 44,247 munkás, vagyis a jelentkezett munkásoknak 54.8 százaléka és a munkáskeresletnek 73.5 százaléka nyert kielégítést. Legnagyobb volt a munkáskereslet a ruházati iparban, jelentékeny pedig az építő- és fémfeldolgozó iparban, fa-, élelmezési- és gépiparban.

A kassa-oderbergi vasutasok fizetésrendezése. Nyomban a Máv. alkalmazottainak fizetésrendezése után a kassa-oderbergi vasut alkalmazottai is mozgalmat indítottak az iránt, hogy fizetésüket a Máv. fizetésrendezési kulcsa szerint rendezze a vasut igazgatósága. Kérésüket memorandumba foglalva tegnap nyújtották át *Ráth* Péter udvari tanácsos, elnökigazgatónak. Ugyanez alkalommal tisztelték a kassa-oderbergi vasut most előléptetett tisztviselői is, akik megköszönték *Ráth* Péternek az irántuk tanúsított jóindulatát. Nagy örömet keltett az alkalmazottak körében a humánus elnökigazgató abbeli kijelentése, hogy a vasut összes személyzetének fizetését ugyanolyan alakban fogja rendezni, mint az államvasutasokét rendezték.

A gyarmatáru-nagykereskedők egyesületének közgyűlése. A gyarmatáru-nagykereskedelelem körében érdekelt czégek egyesülete ma tartotta meg első évi közgyűlését *Tschögl* Henrik elnöklete alatt. Az évi jelentés előterjesztése után a közgyűlés egyhangulag újválasztotta az egyesület tisztikarát és választmányát. Elnök: siklósi *Tschögl* Henrik, al-elnökök: kisunyomi *Landauer* Lipót és *Mautner* Adolf, számvizsgálók: *Gruber* Flóris és *Kálmán* Sándor. A választmány tagjai lettek: *Blitz* Miksa, *Böhm* Emil, pillérdi *Brázay* Zoltán, *Eiser* Nándor, *Frankl* Mór, dr. *Heidberg* Tivadar, vágújhelyi

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillé

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélésű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér, 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely **ragasztás nélkül** 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. ∴ Csomagolás nem lesz számítva.

44 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.

Világ-csoda!!

144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor,

munkaköz-
évi műkö-
nyirjesi Lé-
intézet igaz-
bbsben is ki-
kinálata emel-
zőbb munka-
bbek lettek

5-parban a
z következ-
zárlatot okt.
bb! folyólag
tinetelt, ha-
éb iparágak-

munka. Föl-
ok állandóan
rájktörő inté-
sikerül az
mindnagyobb
tézetnél pár-
történik. A

megszilárdul
mban fordul-
munkaadók
el találkozott

kereskedelmi
nyert kife-
biztosított,
jogosultság-
nden lehető
sára. Az in-
60,884 K

székesfőváros
dó 50,884 K
kormány fő-
sre jelentke-
dők 60,115

unkát kapott
munkások-
iskeresletnek
nagyobb volt
jelentékeny

barban, fa-
etésrendezése.
etésrendezése
ottai is moz-
stüket a Máv.

ezze a vasut
mba foglalva
ri tanácsos,
tiszteltek
tetett tisztvi-

Péternek az
römet keltett
elnökigaz-
összes sze-
lakban fogja
ndezték.

letének köz-
em körében
ta meg első
ete alatt. Az
nyulás egy-
isztkarát és

Henrik, al-
s Káta Sán-
litz Miksa,
ser Nándor,
vágújhelyi

Péntek, május 31.

EGYETÉRTÉS

Hoffmann Sámuel, Robitschek Zsigmond, Rudas Gyula, dr. Schmid Miklós, Strausz Mór, Strobenz Rezső, Surányi Béla és Tscherne Ferencz.

Jubiláló gazdasági egyesület. A Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyei gazdasági egyesület ez évben töltheti be fenállásának ötvenedik esztendejét. Az egyesület a jubileum emlékére három kiállítást rendez. Junius hó 16-án Törökszentmiklóson nyitja meg a jubileum emlékére három kiállítást rendez. Junius hó 16-án Törökszentmiklóson nyitja meg a jubileum emlékére három kiállítást rendez. Junius hó 16-án Törökszentmiklóson nyitja meg a jubileum emlékére három kiállítást rendez.

A magyar ipar Keleten. Illetékes forrásból jelentik nekünk, hogy a szerb királyi államvasutak részére szükséges sinszeg, csavar és egyéb összekötő alkatrészeket tartott nemzetközi versenytárgyaláson a szállítást egy magyar cég, a Kaszab és Breuer budapesti csavargyár nyerte el.

Budapesti értéktőzsde. A mai ünnepnap magánforgalomban magasabb külföldi jegyzések a helyi spekulációt nagyobb vételekre és visszavásárlásokra buzdította. Ennélfogva az irányzat nagyon szilárd volt és az összes értékek árfolyamai lényegesen javultak. Különösen a Városi Villamos és Közúti Vasút, mely a tegnapi árhoz képest 4-6 koronával emelkedett. A forgalom élénk volt. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 661.—662.10, Magyar hitelrészvény 762.—763.50, Leszámitolóbank 500.—és 500.75, Rimanurányi 547.50, Osztrák-magyar államvasút 680.—679.75, Városi Villamos Vasút 298.—302.—, Közúti 550.—554.50, Hazai bank 286.50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 30. (Tőzsdejelentés.) A tegnapi üzlet folyamán tapasztalható javulás, valamint az itteni ultimólikvidáció eddigi sima lefolyása megnyitáskor tévedésekre adott okot. Tekintve, hogy az utóbbi napokban kínált áru leginkább tökéletes egynének kezébe ment át, vas- és szén, ugyancsak szintén bankértékek jelentékeny áremelkedések mellett kielégítők. Német luxemburgiak 2.45, dortmundiak 2.90, Phönix 2.10, Lloyd 2.20, varsó-bécsi vasút 6.5, Prinz Reinrich-vasút 2 1/2-al emelkedtek. Amerikai értékek New-Yorkra szintén javultak, ugyszintén a déli vasut a tegnapi közgyűlés hatása alatt. Bankértékek emelkedése nem egész 1%. Járadékok, nevezetesen oroszok igen szilárdak. A további folyamatban a forgalom lassanként nyugodtabb irányzatú, tekintve, hogy új vevők nem mutatkoztak és a kezdeti javulások ezáltal részben odateszték. Pénz ultimón tul 5 1/4-5 1/2%. A csökkenés a kezdeti javuláshoz képest csak jelentéktelen. Varsó-bécsi vasut mintegy 3%-ot veszített. A harmadik tőzsdeidőben az irányzat gyöngye, ami a bankértékekből indul ki, amelyekre a bianco eladások nyomást gyakoroltak. A készpénzpiac ipari értékeinek forgalma elég szilárd. Magánleszámitolási kamatiát 4 1/2%.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírrajadék —, 4 százalékos osztrák aranyjradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 206.70, Déli vasut 22.25, Orosz bankjegyek 215.—, 4 százalékos orosz kölcsön —, Disconto Commandit 169.10, Dinamit-truszt 163.75, Harpeni 207.60, Unifikált török jradék 93.80, 4-2 százalékos ezüst-jradék 97.80, 4 százalékos magyar aranyjradék 93.75, Magyar koronajradék —, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 84.85, Olasz államvasut —, Alt. villamossági Edison 198.50, Gelsenkircheni 195.50, Laurakohó 225.30. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) május 30. 4-2 százalékos papírrajadék —, 4 százalékos magyar aranyjradék 99.05, 4 százalékos magyar aranyjradék 99.80, Osztrák hitelintézeti részvény 99.80, Osztrák-magyar államvasut 206.50, Északnyugati vasut 20.44, Bústiehradi vasut —, Londoni váltóár 144.50, Bustiehradi vasut —, Villamos részvény 135.30, Villamos magyar aranyjradék 75.40, 4-2 százalékos magyar aranyjradék —, Osztrák koronajradék —, Magyar koronajradék 97.60, Osztrák-magyar bank 93.60, Déli vasuti részvény 126.90, Elbavölgyi vasut 22.25, Bécsi váltóár —, Párisi váltóár 848.83, Union bankrészvény 81.40, Alpeisi bányarészvény 308.—. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) május 30. 4-2 százalékos ezüstjradék 99.—, Sorsjegy 152.—, Déli vasut 22.10, 4 százalékos Aranyjradék 98.70, Osztrák hitelrészvény 206.20, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Olasz jradék 102.80, 4 százalékos Magyar aranyjradék 94.—. Nyugodt.

London, május 30. Angol consol 84 1/16.

Páris, május 30. (Zárlat.) 3 százalékos Francia jradék 94. Osztr. aranyjradék 98.—, Magyar aranyjradék 95.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 495.50, 4 százalékos Olasz jradék 103.10, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 5 százalékos Marokkói jradék 520.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 93.75, 4 százalékos Kons. amort. román jradék 88.20, 4 százalékos Amort. román jradék 1905. 89.25, 5 százalékos Orosz jradék 1906. 88.40, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 489.—, 4 száz. Szerb jradék 1907.—, 4 százalékos spanyol jradék 93.10, 4 százalékos unifikált török jár. 93.70, Török sorsjegy 155.50, Török dohányrészvény 440.—, Osztrák földhitelintézet 1090.—, Osztr. Länderbank 475.—, Magyar Jelzálogbank 513, Banque de paris 1485. Banque Ottomane 709.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 137, Meridionalvasut 729, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 677, Rio Tinto 2298. Sucrerie d'Egypte 40, Tula 455.—, Thomson Houston —, Urikanyi kőszén —, Chartered 34.75, De Beers 652.50. East Rand 102, Jagersfontein 211.—, Transvaal Consols 52.25, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.31, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra 3/16. Csek Londonra 251.35, magánkamatláb 3 1/16, nyugodt.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése

1907. május 30-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap a szórványosan előfordult zivataros esőktől eltekintve az idő száraz volt. A hőmérséklet súlyedt és maximuma Bavanistén 29 C, minimuma Tátrafüreden 0C volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és sok helyütt — főleg az ország déli felében — eső vagy zivatar várható.

Table with columns: Allomás, Légnyomás mm, A hőmérséklet Celsius számon, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 30.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Lovászi Gyula dr. marosvásárhelyi törvényszéki aljegyzőt a marosvásárhelyi törvényszékhez, Medgyesi Ferenc tordai és Kakasi Márton marosvásárhelyi törvényszéki aljegyzőket a szászrégeni, végül Földes Miklós dr. balassagyarmati törvényszéki aljegyzőt a nyárad-szeredai járásbíróshoz jegyzőkké, Szohár István marosillyei járásbíróshoz segédtelevkönyvvezetőt a tekei járásbíróshoz televkönyvvezetővé, Diczházy János sajozsentpéteri járásbíróshoz díjnokot az edelényi és Gombos Ernő budapesti lakos, központi statisztikai hivatali ideiglenes napidíjas a balassagyarmati járásbíróshoz végrehajtókká; — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Grau Géza csáktornyai állami elemi iskolai tanítóképző-intézeti gyakorló-iskolai ideiglenes tanítót a csáktornyai állami tanítóképző-intézetbe a X. fizetési osztályba gyakorló-iskolai tanítót; — a földmívelésügyi miniszter Sárkány Miklós napidíjas mérnököt a vizügyi műszaki tisztí személyzet létszámába fizetéstelen segédmérnökke; — a nagyváradi itélőtábla elnöke a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe Gitta Agoston nagyváradi lakos, végzett joghallgató ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká nevezte ki.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter ifj. Kádár Gyula nagyváradi törvényszéki irnokot a nagyváradi itélőtáblához és Gregor Kálmán nyitrai alügyészt a besztercebányai ügyészséghez helyezte át.

Névmagyvarosítás. A belügyminiszter Bauer Gyula galgóczi lakos saját, valamint kiskoru Kálmán és Amanda Helena nevű gyermekei Köhalmira, Bittner Béla besztercebányai I kos Biróra, Weisz Jakab lukoi lakos Solymosira, Hochdorfer Mihály kézdívasárhelyi lakos Faludira, Kozsereán (Cogereán) Gergely medvesi lakos Emberre, kiskoru Steiner Albert, Hajnalka, Zoltán és Rezső Szilárdra, kiskoru Deutsch Mihály, Lajos és István budapesti lakosok családi nevének Deákra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Pereszlényen (Nyitra.) postamesteri és a pozsonyi járásbíróshoz irnok állásra négy hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 2-án, azaz vasárnap, rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

Table with columns: Indulás, Érkezés, Órakeret, Órakeret.

Budapestről Vácra vagy megfordítva I. hely: 40 fillér, II. hely: 30 fillér. Budapestről N.-Marosra v. megfordítva I. hely: 100 fillér. II. hely: 70 fillér. Vácról N.-Marosra vagy megfordítva I. hely: 60 fillér, II. hely: 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az első osztályon féláron; a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az első osztályon második osztályi jegyvél utazhatnak. Azonkívül az utazó-közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adtak ki és pedig:

Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely: 150 fillér, II. hely: 120 fillér. Vácról Nagymarosra és vissza I. hely: 90 fillér, II. hely: 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargözös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármely okból abba kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzétenni.

Budapest, 1907. május hó. A forgalmi igazgatóság.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Május—Junius, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigaszínház, Király-Színház, Fővárosi nyári Színház, Magyar Színház, Városligeti Nyári Színház, Uránia.

S Z I N H A Z A K

Pénteken, 1907. május 31-én

Nemzeti Színház

FATUM.

Dráma 3 felvonásban. Írta Zsófi.
Báró Apári Dezső Barthos
Erna, a neje Szacsayné
Ella, leányuk Lenkey H.

M. kir. Operaház

Manon Lescaut.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét
szervelte Giacomo Puccini. Szö-
vegét fordította Radó Antal.

Király zinház

Göre Gábor Budapestén.

Latányos útvárosi cirkusz. -nek.
kel és tánczai, 9 képen. Írta
Veró György.

A virágok városa

Kezdeté fél 8 órakor.

Vígyszínház

A kis trafikoslány.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták Klerx
és Caillavet. Fordította Molnár F.
De La Tour-Mirande Vendrey
Monchabel Tapolczai
Urbain de la Tour Tanay

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban. Írták
Léon és Henri Meilhac. Zenéjét
szerezte Charles Lecocq. Fordította
Zala, módosították Kócskó Pál és
Kovács János.
Batizfalvi
Jánosffy
Károly
Kornai
Béla
Hajós
Károly
Kovács
Károly
Kovács
Károly

Föv. Nyári Színház

Szép Ilonka.

Begényes daljáték. Vörösmarty
verse nyomán írta: Szavai Gyula
és Vago Géza. Zenéjét szerelte
Szabados Béla.

Városi Igéti Ny. Színház

Egger Zsiga.

„APOLLO“-SZÍNHÁZ

Népszínház-utca 1-3. sz.

Uk a fényképész. Koppenhága
láiképe. Két g nleman. Női bir-
kozók. A gyémánt birodalma.
Báti szépség

Fővárosi Orfeum

WALDMANN IMRE, igazgató, 0 0 0
VI., Nagymező-utca 17. szám

1907 május 31-én:

utolsó variété-előadás,

az idei szezonban. 1907 június 1-én:

A Berline Residentztheater tagjainak együttes vendéjátéka.

Parisiana esték

Szinte kerülnek francia nyelvből németre fordított
humoros egyfelvonásos vígjátékok és bohózatok.

A megnyitó előadás műsora:

„A harisnyakötő“ „No. 69“
(Das Strumpfband). (A 69-es szám)

Ein angebrochener Abend

(Az elrontott estély)

„Kriegslist“

(Hadi csel)

Rendes helysarak.

Torított asztalok, hideg buffet.

Az előadás 8 órakor kezdődik.

Jegyelővétel a nappali pénztárnál, 10-1-i és 3-6-ig.

A télikerítésben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK olgányzenekara
banjárszatja.

HUNGARIA

FÉNYKÉPÉSZETI TARSASÁG

KÁROLY-KORUT 24.

Splendid-kávéház 1616t és Szervita-tér 3. (Török-palota)

12 visit-kép frt 1.30
cab.-kép frt 2.90

A világ legjobb

sérvkötőit, haskötőit, mülábat stb.

készít a külföldi első spe-
cialistáknál tanulmányozott
orvosi műköszerezés

Vitarisus Béla

Budapest, Rákóczi-ut 86. szám.

Nem üzlet. Bent az udvarban földsz. 5.

Van szerencsém

igen tisztelt vevőimnek szives tudomására adni, hogy
1870-ben alapított palackbor-üzletemet tetemesen meg-
nagyobbitottam és a mai kor igényeinek megfelelően
egész újonnan berendeztem, úgy hogy a legmagasabb
igényeknek is képes vagyok megfelelni s úgy mint
eddig, ezután is minden igyekezetem oda fog irányulni,
hogy n. é. vevőim teljes megelégedését kiérdemleim.
Boraim csakis elsőrangú kávéházakban, éttermekben
és kaszinókban kaphatók.

Szives pártfogását tovább is kérve maradok
kiváló tisztelttel

Weigl József

bortermelő és bormagykereskedő
Budapest-Szent-Endre.

Iroda és vezérképviselőség:

Budapest, Dávid-utca 1. szám.

Kállai Jenő

vezérképviselő.

Cirkusz Beketow

Városi színház.

Ma este 8 órakor

Nagy fényes előadás

az összes új erők feléptével.

ŐS-BUDAVARA

Friedmann Adolf igazgató.

Belépődíj este
9-ig 60 fill.
azután 1 kor.

Belépődíj este
9-ig 60 fill.
azután 1 kor.

Pénteken, május 31-én

másodszor

az óriási sikert aratott

indiai ünnepély

Az összes színházakban diszelőadás.

BLAUNER VICTOR

színház-építész
Bpest, Teréz-körút 23.

Saját készítményű modern stílusú bútorok a legújtanosabb árakban
és országos körzetben kaphatók.

Bútorok saját tervezetek után készíttetnek.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD

zeneművész.

JEANETON ELSA

énekesnő.

BRONN JAQUE

legjobb áncshumorista.

BERMONY MINA

előadó művésznő.

LES LATOURES.

opera parodisták.

azonkívül a 24 számból álló fényes

májusi műsor.

Páholvoki Fenntartott kelyek

Kezdeté 8 órakor

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett).
Egész éjjel nyitva! - Minden időben friss meleg ételök
- Női kiszolgálás! - Kellemes szeparék! - Az éjjeli
világ találkozó helye!

ZÉRO Tisztaság, egészség! Szab. higiénikus klozetvatta.

Végbél Aranyér
Cukorbetegnek
Gyermekágyasoknak
Csecsemőknek
Minden tisztaságot szer-
rető embernek feltétlen
szükséges a „Zéro“
használatára mert abszolút
tiszt és kellemes
érzést nyer általa.

Meggátol minden herpeszot és infektio.
Használatban olcsóbb a papírnál!
Kapható mindenütt:
Zéró szab. vattaárugyár Bpest.

T. L. FON 87-82.

PÉNZ

1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120
óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér,
182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50
fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyed-
éven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (bele-
értve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselők-
nek, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is van-
nak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre
is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek
nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak tárcza-
váltóhittel. Meglevő drága kölcsönök konvertálására
különösen ajánlatos.
Továbbá 3/2, 4-4 1/2%-os jelzálogkölcsönöket I.,
II., III. helyre is, ugyszintén nyílt követeléseket és
gavallér-váltókat nyomban leszámítatom, házassági
övedékra 1/4 részét 5% kamatra kölcsönt, gyap-
jura, terményre, jövő terményre előleget nyújta-
tok, birtokos és bérletnek, gyors és diszkrét
elintézés felvilágosítás díjtan. (Válaszbélyeg.)

Előleg jutalékra nincs.

SZILÁGYI MIKSA

tőzsdetag.
Megkeresések 222 számú postafiók
főposta kéretnek.

Egész finom uri öltönyök és felöltők

elsőrangú hazai és külföldi kelmékből
merték után 40 és 50 koronáért
Mechlovits és Fái törv. bej. cég.
Budapest, V. Váci-körút 76 szám.
Pontos kiszolgálás - Kínzó szabás - Saját
műhely. - Vevőink ruhátárát egész év-
ben rendben tartjuk.

RIA

AG
T 24.
(Török-palota)
1.30
2.90

bat stb.
s Béla

zám.
s.

ém

a adni, hogy
etemesen meg-
k megfelelően
legmagasabb
i s ugy mint
fog irányulni,
kiérdemljem.
éttérmeiben

érve maradok
özsef
nagykereskedő
nt-Endre.

l. szám.
l Jenő

pviseelő.

Z

z fillér, 120
r. 50 fillér,
8 kor. 50
20 negyed-
essel (bele-
tisztviselő-
ban is van-
s III. helyre
re (kezések
nak tárcza-
vertálására

csönöket I.
teléseket és
n, házassági
sönt, gyap-
get nyujta-
és díszkrét
szbélyeg.)

incs.

KSA

ostafiók

öltök

ből
onáért
aj. cég.
8 szám.
- Saját
gész év-

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka!



- Divatos, könnyű, angol bélé-
nélküli sacco-öltöny 50,40,
36-os K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen
könnyű és kellemes 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra „ 6.—
- Mosóöltöny 10.—
- Fehér nadrág 6.—
- Tennis-nadrág 9.—
- „Record“ hely könnyű
nyári gummiköpeny, 15 cm
széles táskában 21.—

KOCH Testvéreknél,
Budapest, legnagyobb
férfi-, nő- és gyermek-
ruha-árnháza
Károly-körút 26.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát elítéli minden fogtájdalmat, biztosan megszünteti a fogak
romlását a kellemlően szájbúzt. — Egy üveg szájviz ára 40 kraj-
czár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hóhérré teszi a fogakat, hanem a már létező fog-
betegségek tovább terjedését is meggátolja. Doboza 60 krajczár és 1 1/2 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 30 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor.
Minden fűt elsorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.

os. és kir. udvari illatszerező és pipere-szappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronaheczeg-ut. 2. Az országban mindenütt kapható.



Pénzszekrények

egy darabból álló köponnyal legelőnyösebben besze-
rezhetők.

BECHER ES HILDESHEIM

ezeg pénzszekrénygyártóknak és trezarállítóknak
magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI.
Podmanicz. ut. 4.

Képviselet minden városban keresetnek.

ARJEGYZEK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkesztéseket csak kérem átvesszünk.

Fodrásznók
igen szép mellékkeresetet
biztosíthatnak maguknak
egy, a közönség minden
rétegét érdeklő, különösen
hölgyeknek alkalmas, min-
den családnál nélkülöz-
hetetlen irodalmi újdonság
terjesztése által. Eladható
2 koronás havi részlet-
fizetésre. Ajánlatokat „Fod-
rásznók” jellegével Goldber-
ger A. V. hirdetői iroda,
Budapest, Váci-utca 20.
továbbít. 9251

Hirdetések felvételnek a kiadóba.

ÜGYNÖKÖK
fix fizetéssel felvételnek, kik sor-
jegyek részletfizetésre való eladásá-
val foglalkoznak.
FLEISSIG BANKHÁZ
Budapest, Erzsébet-körút 2.

TELEFON **István-uti** TELEFON
81-01. 81-01.
szanatorium és vizgyógyintézet
Budapest, VII., Hungária-körút 9: szám,
az István-ut torkolatánál.
Legmodernebb berendezésű újonnan épült magánygyó-
intézet sebészeti, női és belsőbajok részére. — Vizgyógy-
intézet bejáró betegek részére. — Villamos fény-, szén-
sav- és napfürdők. Svéd gyógytornászati. — Röntgen. —
Nagyon mérsékelt árak. — Állandó orvosi felügyelet. —
Kittinó ellátás.

és fehérneműek
a legolcsóbb gyári
árban kaphatók
VÁSZON Auer Ignác Fia
és dawaszti áru mintagyűjtemény BUDAPEST VII. 10.
nyem kívánatra bérmentve. Rákóczi-ut
A megalapított 1850 éven.



Titkos betegségek szakorvosa
Dr. Kajdacsy József
v. cs. és k. ezredorvos és v. kórházi főorvos.
Rendel: délelőtt 9—4-ig, este 7—8-ig.
Lakik május 1-től
Bpest Andrassy-ut 13.
I. emelet.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Ingóságokat,
butorokat beraktározunk, kívánatra azokra előnyös
feltételek mellett pénzüleget adunk, ugy-
szintén mindennemű költözést jutányosan elvállalunk
II. Braun Testvérek.
József-körút 78. Telefon 86—19.

Dr. FÜREDI
v. kórházi főorvos, katona-, megyei és kor. pénztári
főorvos, a módjide-rond lovagja stb.
Titkos betegségek
minden neme, impotentia, nemi és női bajok, leg-
képzettebb specialistája, rendel: 9-től 4-ig és este
7-től 8-ig.
BUDAPEST, Kerepesi-ut 60 sz.
Vegyí és görösői vizsgálat mellett, levél útján is biz-
tos gyógyszer. Mérsékelt díj.

Titkos betegségek
biztos és lelkiismeretes meggyógyítására 24 évi szakorvosi
élesei tapasztalata folyton legjobban ajánlhatjuk
Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvostudor specialistája.
Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít: Húgyvesztést,
megőrlést, hólyagbajok, fekélyeket, szűkület, férfi elgyengül-
ést, énterőzést, hateróris- és húgubaj, bőrküldést és minden
női betegséget biztos módszerrel.
Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet
Rendel d. c. 10—4 és este 6—8 óráig.
Videkiakat levél útján is biztos eredményre vezet az el-
gyógyászattól gondoskodik.
Munkásokat tetemes áron-gdményre vezet.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint húgyvesztés és hólyagbajok, húgyvesztésküldetek, vizelési zava-
rok, éjjeli magömlések, sebék és bujakoros bántalmak (syphi-
lis), az énterőzést utóbajoként fellépő idegbajok, korai férfi
erő elgyengülés, bármily bőrküldetek stb. nőknél fehérülés
méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigo-
ruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódnál
fogva legjobban ajánljuk
Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírt és a legújabb 82
éve fennálló rendelő intézetét
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült húgyvesztés és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos húgyvesztéskör segélyével.
Videkiakat levelekre kimeri ó választ és szakorvosi tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodya lesz. Tiloktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és gyengétehetségű gyermekek nálam szakszerű oktatást és teljes ellátást nyernek. **Kelemen Ignác** gyógygyógydaogus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Elegánsan

butorozott két egymásba nyíló utcai szoba, háló uri szoba, lépcsőházi, elő és fürdőszoba villanyvilágítással új házban azonnal kiadó. Röck Szilárd-utca 23. I. 1. 10384

Kerestetik

házezető, elárúsító, feliró, pénztáros, kulcsár, ápoló, utikisérő, házikisasszony, fogadóhölgy. Bővebbet **Sikray** hirdetésí irodájában. Váci-körút 33. Ugyanott hirdetésí is fölvetnek minden lap számára. 34280

Használja mindenki a világon egyedül álló **Marton-féle** higiénikus fogvájót. Vízszelárusító keresztek. Czim Marton Ernő Erzsébetfalva.

Házezetőnek

ajánkozik egy intelligens 45 éves úri nő, ki a háztartás minden ágában teljesen jártas. Cime: **Lutter Károlyné**, Ipoly-Damásd, Hont-megye.

Magas földszintes

családi ház, istálló, kocsiszin, légszesz. vízvezeték, kanális gyümölcsös diszkert VII., Zugló legszebb pontján azonnal olcsón kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál. IV., Károly-utca bojtás 12. Seffer 17654

Balaton-Almádban

a nyári idényre kiadó egy villa, mely áll: 3 szoba, 3 veranda, konyha és cselekedszobából, teljes felszereléssel. Ertesítést VII. ker., Zugló, Róna-utca 35. sz. alatt. 34179

Pályázati hirdetés

Az arad-hegyaljai h. é. motoros vasút részvénytársaság igazgatóságánál Arad székhelyvel, egy 2000 korona évi fizetéssel, 500 korona évi lakbérrel, 500 korona évi utazási átalánnyal javadalmazott pályafutási mérnökállás léven betöltendő, felhívják mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy mérnöki oklevéllel, eddigi szolgálataikat igazoló bizonyítvánnyal és születési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket nevezett vasút igazgatóságához Aradra, 1907. évi július hó 30-ig terjesszék be. Pályázótól megkívánatik, hogy háromhavi sikeres működése után a vasúti forgalmi utasításból vizsgát egy általunk megnevezendő bizottság előtt tegyen. Az állás a kinevezéstől számított 8 napon belül elfoglalandó. Arad, 1907. évi május hó 21-én. Az „Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút részvénytársaság” igazgatósága.

Winkler Aranka

félkéri volt társnőt, kikkel 1901-1902. évben a Práter-utcai polgári leányiskola IV. C. osztályát együtt végezte, hogy június 8-án délelőtt 11 órakor a margitszigeti artézi forrásnál jelenjenek meg az öt-éves találkozó. 34264

Irodista,

ki a magyar, német levelezésben, gépirásban és könyvvelben teljesen jártas felvétetik. Előnyben részesül, a ki szesz- vagy borszakmában jártas és a szláv nyelveket is bírja és esetleg utazásra is alkalmas. Ajánlatokat „Máltányolt szorgalom” alatt az Általános Tudósító VII., Erzsébet-körút 41. továbbít. 9234

Fölvétetik

több könyvelő, levelező, pénztáros, levéltárnok, magtárnok, bányász, irodatiszt, erdész, gondnok, titkár és még különféle szakmába vágó férfiszemélyzet. Bővebbet nézd a Budapesti Hirdetésí Közlöny ma megjelent számában, mely 40 fillérért megkapható **Sikray** hirdetésí irodájában, Váci-körút 33. 34278

Polgáriskolai

igazgatói állást szerzek azon okleveles izraelita tanárnak, ki leányomat, állásn levő polgáriskolai tanítónót feleségül veszi. Hozomány tizezer korona. Pályázhat teljesen vagyon-talan állásnékül is. Részletes ajánlatok „**Direktor-nak 1907**” kiadóba. 5354

Egy szép

mahagoni, polituros ebédő olcsó áron sürgősen eladó Sz. P. VII. Oriás-u. 38. sz. 5335

Aru-tricikli

használt, jó karban lévő szönyegek szállítására alkalmas megvételre keresztek. Ajánlatok „Tricikli” jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Butor

banknál fizetendő 2 kezes mellett minden részleg jegyzés nélkül kapható, törlesztésre 600 kor. után havonta 10 kor. 800 kor. után havonta 15 kor., 1000 kor. után 20 korona havonta. Csakis első minőségű izléses és szolid kivitelben. Nagy képes album 80 fill. ellenében. Bővebbet **Gara János** hitelönök, Vármeze-utca 17. 2652

Nagy vendéglo

országúton környék között 100 önkényes előfizetővel, olcsó házbér, nagy kertkerhellyel, tekepálya, szép lakás, birtok vétéle miatt eladó. Bővebbet IX., Telepi-utca 9. Schuzlnál. 10539

Balaton-Lelle

fürdőtelep. A Balaton somogyi partjának, egyik legkedvesebb családi jellegű fürdőtelepe, kényelmes közlekedés, jó és olcsó ételmezés, Lakások, különálló villák a nyári szezonra, egy a parti nyaralótelepen, mint a faluban kibérelhetők. Fölvilágosítást díjtalanul ad a Fürdőegyesület Balaton-Lellén. Válaszbielyet tessék melékelni. 61417

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Fölvilágosítással szolgál

Liszt István

Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kigyó-tér sarkán) butorraktárban. Több mint 500 kappal ellátott árjegyzéket bárkinek 60 fillér ellen franko elküldjük

Olcsó birtok Dunántul

716 magyar hold tizenkét szobás kastély parkban, gyönyörű vidéken, vasút mellett, kitűnő gazdasági épületekkel szép fekvéssel egy tagba felszerelve eladó. Közvetítők díjaztalanak. Hol megmondja a kiadóhivatal. 547

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlo- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Földes B.** butortelepen, Kertész-u. 43. Király-utcai sarkházban. 970

Kelebián,

közel a vasnt állomáshoz 15 hold szőlőtelep, lakó és melléképületekkel eladó. Czim: **Szabadka, I.** kör 395. sz. 26541

Polgári iskolai

reálisiskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „**Tanár**” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Bör-székek!

Finom és egyszerű börszékek olcsón eladók. Gyár, VIII., Tömő-utca 19. 5356

Vigyázzon,

ha meghűt és vásároljon valódi Réthy-féle csukorkát 60 fillérért. 721p

Zongora,

kevésbé használt, mahagoni, remek hang, három pedálós, kereszthúros, híres gyártmány, majdnem új, olcsón kapható. Ugyanott új zongorák és pianók különböző híres gyártmányok (helyiségválogatás miatt) leszállított árban kaphatók 10 évi jótállás mellett. Zongorák kölcsön kaphatók. Javítások és hangolások szakszerűen eszközöltetnek. Zetter és Winkelmanndv. zongoragyár főraktárban Váci-utca 26. sarkán, bejárat **Párisi-utca 2.** (főlemezlet.) A cimre tessék jól ügyelni. 26401

Lellén

közvetlen a Balaton partján, villasorban, különálló villa: négy szoba, konyha, két verandával, továbbá két és három szobás lakás, teljesen felszerelve, kiadó. Czim: Budapest, Szikray, VII., Sip-utca 23, Lellén, Táskay Mária. 9246

Gözcseplőkészletek

használt, azonban kifogástalan gyári javítással, esetleg csereszletek után, minden nagyságban, legelőnyösebben beszerezhető **Szűcs Ödön** cégnél **Bán.** 26415

Müterem

hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó Dob-utca 34 6807

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

butorraktára, 788 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarkán)

Teljes biztosítik

mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalathoz. Ajánlatok **K. I.** jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Mielőtt butort

vásárol, tekintse meg a Beraktározási vállalat olcsóságait, hol a visszamaradt tárgyak rendkívül olcsón eladatnak. Ugyanott elvállalnak butort beraktározásra s kívánatra 8% kamat mellett előleg is adatik. Beraktározási vállalat (Zöldfa-utca) 12 Veress Pálné-utca mosz. 26566.

Zalogcédulákat,

briliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszerket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. **SCHILLER** **IZIDOR**, Sip-utca 8. 26316

Bérmálási

ajándékul legajánlatosabb s legczélszerűbb, ha arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E cikkeknek legmagasabb árban veszési forrása a már 28 év óta fennálló **Kohn Ede** és társa utódai cég, Városház-utca 6. (a volt Granatos-utca). 26442

Zalogcédulákat,

briliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszerket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. **SINGER** **JAKAB** ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

BUTOROK

háló-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétéle.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kazinczy-utca sark.

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-lőrád 15, St.-Louis 1904. és Lütlich 1905. Grand Prix. Francia, angol, orosz, horvát, német, magyar, szerb, orosz és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megvalandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítók, vagy intézetekkel szemben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.



Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselő-kölcsönök 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állású egyének kezés nélkül, olcsó kamattal, meglevő drága kölcsönök konvertálók. **Általános Hitelforgalmi Intézet** Rákóczi-út 36. Válaszbéveg. Díjazás utólag. 25580

Információk

hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerezhető **Horvát Márkus** magánudakozódó intézeténél, Budapest, V., Váci-körút 54. — Vidéken kitűnően szervezett levelezői kar. — Jutányos árak. Az összes szakmában kitűnően bevezetve. Elsőrangú referenciák. — Szolid, coulans kiszolgálás. — Bejegyzett cég. Telefon 70-87. 820

Aki pályáján

boldogni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészitem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. **GOITEIN KÁLMÁN**, Mátyás-tér 17. sz. 276

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-út 71. 782

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, jászva minden megérteletés nélkül és önállóan is

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendéseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-út 97 szám.

15
korona

3 maradék
férfi ruha szövet.

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méterek 3 férfi ruhára elegendő, szétküldi utánvétellel

Az Orsz. Posztókv. Áruház.

Budapest,
Rottenbiller-u. 4. sz.
Minták nem küldetnek.

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszerekben. — A tanfolyamok vizsgalatai a parlamenti gyorsíroda főnökeinek elnökölete alatt, parlamenti gyorsírotanárak bizottsága előtt tartatnak meg és középvnyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület vezetett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Májusi

csemege-juhurtót szállít a kilós bödönökben 6 kor bérmentve. Utazók % mellet dolgozhatnak. Felső-magyarországi hegyi juhurtógyár Nagy-Szalabos Gómrón

Bőrszékikar

bőrszékikar és bőriaragás



KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépítetben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Alkalmi zongoravétel

rövid

Bősendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók. Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-utca 58. szám.

BUTOR

uj és használt modern háló-, ebédlo-, uriszoba és szalonberendezéseket, perzsaszönyegek veszőnk és eladunk.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezélett Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe.

TELEFON 14-09